

Załącznik

do Sprawozdania z realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” w 2010 r.

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
WYDZIAŁ ANALIZ
GABINETU KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

ul. Puławska 148/150, 02-514 Warszawa; tel. (22) 60 130 48; fax (22) 60 128 21

POCZUCIE BEZPIECZEŃSTWA I NAJWIĘKSZE ZAGROŻENIA
W ZWIĄZKU Z ORGANIZACJĄ EURO 2012

Opracowanie raportu:

nadkom. Jadwiga Kubik
Agnieszka Brzeźniak
Anna Chmielewska
Marta Firsiuk

Korekta techniczna:

Katarzyna Chmiel

KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

[STYCZEŃ 2011]

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	3
1. PIERWSZE SKOJARZENIA Z EURO 2012.....	5
2. ZAGROŻENIA/NIEDOGODNOŚCI W ZWIĄZKU Z ORGANIZACJĄ EURO 2012 W POLSCIE.....	6
3. POZIOM NIEPOKOJU PRZED ZAGROŻENIAMI, NIEDOGODNOŚCIAMI.....	15
4. POSTRZEGANIE KIBICÓW PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIAST GOSPODARZY	21
4.1 Profil kibica EURO 2012	21
4.2 Tolerancja mieszkańców miast gospodarzy dla wybranych zachowań kibiców	22
4.3 Zagrożenia ze strony kibiców	23
4.4 Sposób reagowania na zachowania kibiców	24
5. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS EURO 2012	24
5.1 Odpowiedzialność służb	24
5.2 Oczekiwania wobec Policji	25
5.3 Odpowiedzialność Straży Miejskiej.....	29
5.4 Odpowiedzialność Wojska.....	30
5.5 Odpowiedzialność firm ochroniarskich	31
5.6 Odpowiedzialność pogotowia.....	31
5.7 Odpowiedzialność Straży Pożarnej.....	31
5.8 Odpowiedzialność organizatora EURO	31
5.9 Odpowiedzialność Urzędu Miasta	32
5.10 Odpowiedzialność mediów	33
6. PODSUMOWANIE.....	34
ZAGROŻENIA I NIEDOGODNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH (ANEKS)	38
TEST NIEDOKOŃCZONYCH ZDAŃ (ANEKS)	47

WSTĘP

Celem badania było poznanie potrzeb i oczekiwań związanych z poczuciem bezpieczeństwa w dużych miastach Polski oraz analiza potencjalnych zagrożeń w miejscach publicznych i w okolicy miejsca zamieszkania w związku z organizacją Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012 w Polsce.

Badanie miało charakter jakościowy. Zostało przeprowadzone w dniach 19-29 października 2010 roku metodą FGI (*Zogniskowane Wywiady Grupowe*) przez niezależną firmę badawczą HumanGraph, na zlecenie Komendy Głównej Policji.

Łącznie zrealizowano 12 wywiadów grupowych, po 3 w każdym mieście odpowiedzialnym za organizację Euro 2012, tj. w Gdańsku, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu.

Badanych podzielono na grupy ze względu na płeć, wiek oraz miejsce zamieszkania. Przy doborze respondentów uwzględniono, czy mieszkają oni w strefach kibica oraz okolicach stadionów, czy poza tymi rejonami. Strefami kibica w poszczególnych miastach są: w Warszawie - teren wokół Pałacu Kultury i Nauki, w Gdańsku – Plac Zebrań Ludowych, w Poznaniu - teren Międzynarodowych Targów Poznańskich, a we Wrocławiu - Rynek i Plac Solny. Szczegółowy dobór respondentów (kryteria rekrutacyjne) przedstawia Tabela nr 1.

Tabela nr 1.

	Kobiety			Mężczyźni			
Miejsce zamieszkania	18-25 lat	26-35 lat	36 i więcej lat	18-25 lat	26-35 lat	36 i więcej lat	Liczba grup
Strefy kibica oraz okolice stadionów	1	1	1	1	1	1	6
	Gdańsk	Poznań	Warszawa	Wrocław	Wrocław	Poznań	
Poza w/w rejonami miasta	1	1	1	1	1	1	6
	Warszawa	Gdańsk	Wrocław	Poznań	Warszawa	Gdańsk	
Liczba grup	6			6			12

W raporcie umieszczono aneks, który zawiera zagrożenia w podziale na grupy oraz tabelę z testem niedokończonych zdań dotyczącym postrzegania kibiców.

1. PIERWSZE SKOJARZENIA Z EURO 2012

Pierwsze skojarzenia związane z masową imprezą - Mistrzostwami Europy w piłce nożnej Euro 2012, są przede wszystkim pozytywne, jest w nich dużo optymizmu. Wśród wypowiedzi uczestników wywiadów dominują określenia dotyczące tego, że jest to wielkie wydarzenie, zarówno pod względem:

- liczby osób w nim uczestniczących: (*mnóstwo ludzi; dużo turystów; w związku z tą imprezą, masową imprezą; na pewno przyjedzie do nas mnóstwo mieszkańców innych krajów; Warszawa będzie tętnić życiem*),
- panującej atmosfery: (*wielka zabawa; feta; fajerwerki; dużo ludzi; coś bardzo wesołego i bardzo fajnego*),
- rangi, znaczenia (na skalę międzynarodową): (*zjedzie się międzynarodowe towarzystwo; będzie możliwość jakiejś wymiany takiej międzykulturowej; nie tylko dla Polaków, ale w większym zakresie międzynarodowa*).

Wydarzenie, to będzie według badanych, promocją dla Polski (*więcej turystów będzie przyjeżdżać, jest to szansa na zyskanie w oczach obcokrajowców naszego kraju; może w końcu stereotyp Polaka pijaka i złodzieja upadnie i okażemy się fajnym narodem*) oraz poszczególnych miast, w których Euro 2012 będzie organizowane, dla Poznania, Warszawy, Wrocławia i Gdańska:

- *przyczyni się do promocji miasta Poznania na tle innych miast Polski;*
- *to dobra okazja do promocji też Polski, że Warszawa, stolica Polski;*
- *na pewno to jest rozruch dla naszego miasta, cała Europa będzie na pewno tutaj patrzeć, już będą wiedzieć, że jest takie miasto jak Wrocław;*
- *to wielkie wydarzenie dla Gdańska.*

Uczestnicy badania podkreślają, że dzięki organizacji Euro 2012 w Polsce rozwinie się też infrastruktura – zostaną wybudowane lub wyremontowane drogi, mosty, wiadukty, hotele, stadiony, powstaną nowe obiekty sportowe, szpitale, dworce (*remontują drogi; budują stadion; rozwijają się hotele*). Podkreślają, że jest to szansa na rozwój miejsc, do tej pory zaniedbanych, np. Pragi w Warszawie (*dzięki umiejscowieniu dużego stadionu na Pradze, rozwinie się Praga*).

Pojawiły się też głosy, że Euro 2012 to szansa na zatrudnienie wielu osób (*dużo nowych miejsc pracy*) oraz na krzewienie kultury fizycznej wśród młodzieży (*na pewno powstanie sporo szkółek piłki nożnej, jeżeli chodzi o młodzież*).

Należy też podkreślić, że większość uczestników wywiadów zdaje sobie sprawę z tego, że Euro 2012 to nie tylko zyski, ale też koszty i większość taką

sytuację akceptuje. Uważa, że aby coś zyskać, trzeba ponieść koszty *(co się wiąże zarówno z zyskami jak i problemami związanymi z komunikacją, ale ponoć nie ma tego złego, co by na dobre nie wyszło)*.

Dla większości uczestników badania pierwsze skojarzenie, związane z Euro 2012, jest pozytywne. Nieliczni tylko spontanicznie, w pierwszych skojarzeniach, wskazywali na dwie główne obawy. Pierwsza, dotyczyła tego czy zdążymy ze wszystkim na czas, czy tego typu impreza nas nie przerosnie *(czasu coraz mniej; a my wciąż w proszku; może przerosnąć, może)*, a druga, że będą problemy komunikacyjne – korki, wzrost cen biletów, tłok na ulicach i w środkach komunikacji miejskiej *(jak już teraz są korki, to, co będzie za półtora roku; zdrożeją ceny biletów, przez to)*.

Większość badanych o zagrożeniach/niedogodnościach, swoich obawach wynikających z faktu, że tak duża impreza, jak Euro 2012 będzie organizowana w ich miastach, mówiła dopiero wówczas, gdy zapytano o nie wprost.

2. ZAGROŻENIA/NIEDOGODNOŚCI W ZWIĄZKU Z ORGANIZACJĄ EURO 2012 W POLSCE

Głównym zagrożeniem, a w zasadzie niedogodnością, jaką w związku z organizacją Euro 2012 dostrzegają uczestnicy wywiadów, są **problemy komunikacyjne**, które spowodują, zdaniem badanych, *ograniczoną mobilność, możliwość poruszania się (...)*. Złożą się na nie, według uczestników badania:

- korki, które mogą nawet doprowadzić do paraliżu miasta *(gdziekolwiek się dostać to będzie tragedia; pierwsze co się nasuwa – korki, paraliż miasta)*,
- utrudnienia w parkowaniu *(z powodu braku parkingów, ja nie wiem, gdzie to się wszystko podzieje, samochody, autokary i cała reszta, nie mam pojęcia)*,
- problemy z transportem miejskim/komunikacją miejską: przepełnione autobusy i tramwaje, opóźnienia w ich kursowaniu *(że długo trzeba będzie czekać na autobusy, tramwaje; że będą przepełnione)*,
- zamknięte całkowicie lub częściowo ulice, wydzielone tzw. zamknięte strefy, określane też jako „strefy zero”*(boczne ulice wszystkie będą pozamykane, wtedy będzie totalny chaos i korki, i wtedy będzie naprawdę się działo; tego się obawiam, że będą takie strefy wydzielone, nie wiem, dla turystów tylko)*.

Problemy komunikacyjne będą dotyczyły, zdaniem badanych, obszarów całych miast, w których będzie organizowane Euro 2012, przy czym różne będzie ich natężenie – największe w okolicach stadionów, dworców, głównych arterii komunikacyjnych, okolic hoteli, miejsc atrakcyjnych turystycznie, takich jak Stare Miasto.

Poziom obaw, wynikający z utrudnień w ruchu drogowym, jest warunkowany odpowiednią organizacją ruchu drogowego. Mężczyźni mówią, w tym miejscu, że jeżeli będzie dobrze działała komunikacja miejska, to nie będą zmuszeni do korzystania z własnych samochodów albo będą skłonni przesiąść się ze swoich samochodów do autobusów, jednakże w nocy na podobną sytuację nie chcieliby się zgodzić. Respondenci zaznaczają, że wolą jeździć autobusami w dzień niż w późnych porach: *człowiek stara się nie jechać, jak nie musi*. Problemy z komunikacją są codziennością, mieszkańcy miast-gospodarzy obawiają się co będzie podczas mistrzostw, skoro miasto już w tym momencie nie radzi sobie z problemem. Próbują znaleźć przyczynę takiego stanu rzeczy i rozwiązać sytuację: *synchronizacja świateł jest bardzo u nas rewelacyjna, więc to robi też swoje korki (śmiech)*. *Ja byłem w Hamburgu teraz ostatnio, jadąc w Hamburgu 60, jedziesz non stop, jedziesz zielonym non stop, czy jest dużo samochodów, czy nie, wszyscy jadą*. W opinii badanych pojemność dróg, ich przepływowość, synchronizacja świateł jest najważniejszym powodem powstawania korków.

Respondenci poruszają, w tym miejscu, również problem niewłaściwych rozwiązań komunikacyjnych. Twierdzą, że większa ilość tramwajów czy autobusów nie przyniesie znaczących zmian, ponieważ ilość środków komunikacji miejskiej jest duża, a nie zmienia to sytuacji na drodze – nie zmienia to faktu że są korki.

Panie wskazują od razu możliwe rozwiązania takiego problemu: żeby uniknąć korków, proponują *wstrzymanie wjazdu do miasta wszystkich samochodów jednoosobowych i ruszą autokary prosto, i kibice będą dostarczani pod sam stadion z hotelu autokarami*. *Jeżeli w Warszawie wszyscy ci, co pracują zaczną zjeżdżać jak są kory to już koniec*.

Pytani o to, do kogo powinna należeć odpowiedzialność za dobrą organizację ruchu, odpowiadają, że nie ma takiego sposobu, by można było poprawić cokolwiek w tym temacie, mówiąc: *z pustego i Salomon nie należy*. Głównie taka odpowiedzialność spoczywa na Urzędzie Miasta. *Rozwiązać problem komunikacyjny mogą ewentualnie kiedy jest mecz, komunikacja cała jest za darmo i zamykany jest duży sektor miasta,*

gdzie te autobusy śmigają w jedną, w drugą. Tym samym zamknięte są dojazdy dla samochodów. Brakuje też w niektórych miastach pasa dla autobusów.

Kolejne pomysły, które pojawiły się w trakcie rozmowy: to budowanie dróg, obwodnic, *dwie drogi krajowe krzyżujące się w centrum miasta, innego nie ma rozwiązania; w tym momencie, jaki mamy, przy tych drogach, to też jakimś rozwiązaniem jest zakaz wjazdu ciężarówek do miasta; mi się wydaje, że do tego lotniska byłaby lepsza rozbudowa tej drogi, niż robienie tramwaju, czy tam kolejki, bo kto leci samolotem, nie będzie jechał tramwajem.*

Mówiąc o korkach w mieście, nie możemy w tym miejscu zapomnieć o właścicielach aut oraz ich obawach. W zależności od posiadania auta, respondenci odpowiadają, że mistrzostwa zmieniają ich życie minimalnie lub zupełnie. Brane jest tutaj pod uwagę zarówno bezpieczeństwo samochodu jak również problemy z parkowaniem, z miejscem do parkowania.

Podobnie, jak w przypadku korków i w tym miejscu osoby, które nie posiadają samochodu nie obawiają się jednocześnie problemów z parkowaniem, jednakże co innego staje się niewygodne, bowiem osoby nie posiadające samochodu, wskazują, że zaparkowane na chodnikach auta, będą wymuszały u pieszych przejście ulicą, co może okazać się niebezpieczne, szczególnie, jeżeli będą z wózkiem oraz z nieco starszymi dziećmi.

Lepiej czują się także osoby, które rzadziej jeżdżą, natomiast częściej obawiają się o miejsca parkingowe te osoby, które korzystają z samochodu codziennie. Podkreślają, że gdy nie będą musiały tego robić, czyli jechać samochodem, to przesiądą się na czas EURO do komunikacji miejskiej. Kobiety natomiast deklarują, że będą w tym czasie jeździły tramwajem. Mówią, że *jakoś 3 tygodnie wytrzymam.*

Pojawia się w tym miejscu problem dzieci, które będą musiały być wożone samochodem ze względu na prawdopodobny brak warunków do tego w środkach komunikacji publicznej. Problem z parkowaniem już istnieje, kobiety zastanawiają się tylko o ile wzrośnie ten problem, mówią w tym miejscu o wypożyczalniach samochodów, z których będą korzystali przyjeżdżający.

Problemy komunikacyjne to pierwsza niedogodność na jaką zwracają uwagę badani, ale nie mniejsze znaczenie ma dla nich obawa przed **niszczaniem mienia i wandalizmem.**

W tym zakresie, obawiają się przede wszystkim dewastacji miejsc publicznych, w tym zabytków, dworców, parków, ogródków przy pubach i restauracjach, przystanków autobusowych oraz środków komunikacji miejskiej: *dewastacja; zniszczone zabytki; posągi; ogródki na starym mieście.*

Obawiają się też, o prywatne mienie, a przede wszystkim o samochody – zniszczenia samochodów mogą, zdaniem badanych, występować zarówno w miejscach publicznych, jak też w okolicach ich miejsc zamieszkania (*zniszczenia samochodów, bo wracający w różnym stanie kibice czasem mogą obijać się o samochody; przede wszystkim, jeżeli nie mamy parkingów takich strzeżonych to o samochody*). Sytuacje takie, jak wybite szyby, kradzieże, lusterka, rysy, uszkodzenia auta mogą być powodowane zarówno ze strony kibiców, jak również innych kierowców: *koło mojej ulicy będą dojeżdżali do stadionu, także nawet jeżeli ktoś złądzi, to zawsze może złądzić tylnym zderzakiem, a przecież nie będę siedział i pilnował auta*. Środki ostrożności, które zamierzają podjąć, to wywiezienie samochodów z miasta lub zabezpieczenie się w taki sposób, na jaki wskazała jedna z badanych osób: *mam ubezpieczony samochód od wandalizmu właśnie*. Respondenci sami próbują się zabezpieczyć przed takimi zdarzeniami. Mówią, w przypadku obaw o samochód o istnieniu ubezpieczenia AutoCasco, jednak wiedzą też, że ubezpieczenie może nie obejmować *rozruchów, zamieszek*. Planują w tym czasie wywiezienie aut poza miasto, jak wskazała jedna z badanych, należy *samochody pochować i metrem jeździć lub parkować samochody z dala od trasy przejścia kibiców*.

Często, w związku z organizacją takiej masowej imprezy jak Euro 2012, pojawia się wśród badanych obawa przed zagrożeniami, jakie niesie ze sobą **tłum**. Tłum kojarzy im się przede wszystkim ze wzrostem agresji, konfliktów. W tym aspekcie, uczestnicy badania, wskazują głównie na możliwość zniszczeń dokonanych przez tłum (*tylę ludzi, to tak będzie, jakby szło spustoszenie przez Gdańsk*), panikę i jej konsekwencje, alkohol w tłumie (*mnie pijany, rozjuszony tłum przeraża po prostu; tak, alkohol zmienia ludzi w zwierzęta*), możliwość zranienia, okaleczenia niebezpiecznym przedmiotem (*ile było przypadków, że poszedł tatuś z dzieckiem, dostał cegłą niechcący*). Część badanych zwróciła też uwagę na zagrożenie zamachem terrorystycznym oraz na możliwość braku informacji w tłumie i zagubienia się w nim, szczególnie dzieci (*(...) jeżeli ludzie nie wiedzą, gdzie mają*

ić, to są zdezorientowani, chcą wyjść z tłumu; jakieś zaginięcia, na przykład; dziecko; właśnie dziecko).

Respondenci zauważają, że tłum mężczyzn-kibiców nie będzie interesowało, że przechodzą obok kobiety czy dziecka, najważniejsze będzie to, że ich drużyna przegrała i będą chcieli rozładować swoje napięcie. W tym miejscu respondenci obawiają się o swoich bliskich. *Ja sobie, na przykład, nie wyobrażam, jak moja córka będzie wracała sama ze szkoły. Ona jeździ tramwajem; a ja, na przykład, mam też obawy o mojego męża, jak będzie wracał z popołudniowej zmiany, więc nie daj Boże, jak w taki tłum się dostanie.*

Tłum wzbudza obawy generalnie ze względu na troskę o dzieci. Konieczność wyjścia po zakupy czy przemieszczania się powoduje lęk o bezpieczeństwo dzieci, wtedy *wszystko się może zdarzyć, wszystko.*

Kolejnym zagrożeniem, na które zwracają uwagę badani, są **kibice oraz animozje między nimi**. Mogą one doprowadzić do różnego rodzaju incydentów. Uczestnicy wywiadów obawiają się agresji kibiców spowodowanej spożywaniem alkoholu oraz narkotyków (*piwo, wódka, narkotyki – wtedy są bardziej agresywni*), a przybierającej formę **awantur, bójek, zaczepek, hałasów i nocnych śpiewów: burdy jakieś; awantury między kibicami na pewno będą; hałasów; wuwuzele, to jest najgorsze; nocnych śpiewów.**

Kibiców obawiają się niemal wszyscy, tylko nieliczni podkreślają, że takie sytuacje, jak rozróby wywołane przez kibiców, mogą mieć charakter jednostkowy, incydentalny (*zawsze jakiś ułamek się znajdzie ludzi, którzy przyjeżdżają tylko po to żeby zrobić zadymę; może jakieś rozróby będą, ale to tak incydentalnie*).

Uczestnicy badania zwracają uwagę na to, że zachowania kibiców będą zależały od tego, z jakiego kraju jest kibic. Do najbardziej agresywnych będą należeli, ich zdaniem, angielscy oraz polscy (*jestem pewien, że w dużym procencie Polacy będą mieli w tym duży udział*). Ponadto, badani uważają, że awantury pseudokibiców są bardziej niebezpieczne od konfliktów kibiców.

Z **agresywnym zachowaniem kibiców** będzie się trzeba liczyć, zdaniem badanych, przede wszystkim po meczu, kiedy emocje są najsilniejsze (*tak z 3 godziny po, jak już wszyscy zdążą wyjść i wypić swoje; przed meczem się nikt tak nie spina*). Jeśli chodzi natomiast o miejsca, to najbardziej zagrożone agresją kibiców będą okolice stadionów, środki komunikacji miejskiej oraz miejsca publiczne, w tym głównie centra miast oraz dworce i porty lotnicze. Kobiety jednak polegają na polskiej

Policji oraz uregulowaniach i wytycznych, które nie pozwolą pseudokibicom na budowanie poczucia zagrożenia: *Ja uważam, że Policja już będzie miała pod ostrzałem takich ludzi.* Poza tym kobiety same próbują, na własną rękę, zapobiegać sytuacjom, które mogłyby im zagrozić *jak się nie zaczepia, to po co mają ruszać?; będę unikać takich miejsc.* Uważają, że jeżeli nie prowokuje się to zagrożenie jest minimalne. Kobiety, poruszają w tym miejscu kwestię sposobu zwracania uwagi kibicom – najlepiej w ogóle tego nie robić, a jeżeli już, to należy robić to grzecznie.

Miejsca, w których mogą wydarzyć się pobicia, to puby, lokale, w których będzie można obejrzeć mecz: *będzie deszcz, jakiś mecz polecą, a będzie tam dużo kibiców z różnych stron, więc zaraz jakieś słówka polecą, jakieś krzesła z knajpy wypadną.*

Wprawdzie w mniejszym stopniu, ale badani obawiają się też:

- kradzieży kieszonkowych (*takie drobne kradzieże, jakieś na pewno się będą zdarzać. I to dotknie wszystkich*), które ich zdaniem będą się nasilać w miejscach publicznych, w *głównych punktach i wszystkich centrach i dworcach*, tam gdzie jest *tłum i tłok*. Rozwiązania, jakie podsuwają badani, to: szeroka akcja informacyjna, w jaki sposób można zabezpieczyć się przed tego typu zagrożeniami, informacja, że w ogóle takie zagrożenie wystąpi oraz opracowanie systemu, w jaki sposób działać, gdy dojdzie do takich przypadków.
- nasilenia zjawiska handlu narkotykami, z czym z kolei wiąże się obawa o bezpieczeństwo dzieci, niedogodności związane z licznymi kontrolami mieszkańców, kradzieże (*będzie więcej kontroli po prostu, nawet nas mieszkańców; ja boję się, na przykład złodziejstwa, którego będzie więcej, będą szukali narkotyków, będą włamywali się do sklepów*),
- zwiększenia zjawiska prostytucji (*prostytucja na pewno, bo zjedzie dużo fajnych dziewczyn z Europy*),
- braku kompletnej informacji czy dezinformacja dotycząca między innymi terminów meczy, ich częstotliwości, braku oznaczeń jak dotrzeć do konkretnych miejsc (*będzie zła informacja dla kibiców - dotarcie do jakiegoś miejsca, punkty informacyjne w różnych językach, nie tylko po angielsku*) oraz konsekwencji tego – *dezorientacja; chaos; bałagan*,
- utrudnień w codziennym życiu, w tym, oprócz wymienionych wcześniej problemów komunikacyjnych, podwyżek cen na usługi oraz artykuły

spożywcze, kolejek w sklepach (*takie codzienne rzeczy typu zakupy w marketach, to przecież będą takie tłumy (...); będą na pewno droższe hotele, taksówki*),

- śmieci i bałaganu w miastach (*bałagan, syf, jednak alkohol połączony z takimi imprezami to jest masowe wysypisko śmieci*). Rozwiązania jakie należałoby podjąć, zdaniem respondentów, aby przeciwdziałać takim niepożądanym zjawiskom, to *zamiast karać kolegami należy kierować osoby do sprzątanania miasta lub sprzedawania napojów w butelkach zwrotnych czy puszkach, które można następnie sprzedać*.

W pojedynczych wypowiedziach badani zwracają uwagę, że nastąpi ogólne obniżenie poczucia bezpieczeństwa i wzrost przestępczości (*wzrost przestępczości generalnie*), szczególnie w miejscach przebywania kibiców i na trasach ich przejścia *szczególnie powrotu z meczu*, a także wyrażają obawę przed brakiem synchronizacji działań służb mundurowych, odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa (*będzie zła organizacja służb mundurowych, mimo, że będzie ich tysiące i tak nie dadzą sobie rady*). Wspominają również o zaostrzonych reakcjach Policji wobec Polaków (*chorej prewencji*).

Uczestnicy badania uważają, że nie wpłynie na eskalację zagrożeń fakt, że hipotetycznie Polska reprezentacja odpadnie z rozgrywek. Nie widzą w takiej sytuacji większego zagrożenia, ponieważ ich zdaniem *z tym to chyba się wszyscy liczą*.

Badani, którzy zajmują stanowisko na temat wydzielenia tzw. stref kibica przyznają, że jest to dobre rozwiązanie – *moim zdaniem to jest akurat super, że miasto, na przykład, coś takiego umożliwi...* Umożliwi to, ich zdaniem, wspólne świętowanie osobom, czy nawet całym rodzinom, które z różnych względów, nie będą mogły kibicować na stadionie, zapewni to atmosferę święta i zabawy dla całego miasta: (*tak, żeby człowiek w każdym wieku i w każdej sytuacji życiowej mógł coś z tego Euro mieć dla siebie, żeby rodzina, która chce czas spędzić razem, mogła to zrobić, przy okazji na przykład tych stref kibica (...)*).

Pozytywnie wypowiadają się na temat możliwości oglądania transmisji meczów na telebimach (*bardzo mile to jest przyjmowane przez ludzi; super; ja widzę same pozytywy*). Grupy zgromadzone pod telebimami nie budzą negatywnych

skojarzeń *(dzięki temu wiele osób zobaczy, że można zupełnie inaczej oglądać mecze i zachowywać się w trakcie tych meczy)*.

Wprawdzie uczestnicy wywiadów ze wszystkich miast, w których zostanie zorganizowane Euro 2012, obawiają się niemal tych samych zagrożeń, przy czym często w różnej kolejności i z różnym natężeniem na nie wskazują. I tak:

- Badani z Poznania, na pierwszym miejscu, wymieniają obawę przed dewastacją mienia, co dla większości ma drugorzędne znaczenie. Większość, jak wspomniano wcześniej, najbardziej obawia się utrudnień komunikacyjnych.
- Uczestniczący w badaniu Gdańszczanie twierdzą, że do takich niedogodności, jakie wystąpią w związku z organizacją Euro 2012, są w pewnym sensie przyzwyczajeni. W mieście tym obywa się bowiem corocznie wiele masowych imprez, takich jak chociażby Jarmark Dominikański, festiwale piosenki w Sopocie *(jest Jarmark, mi się wydaje, że częściowo mieszkańcy są przyzwyczajeni, bo był taki rok, że były 3 festiwale w Sopocie)*. Badani z Gdańska, chociaż mają świadomość czekających ich niedogodności, uważają, że umieją w takiej sytuacji funkcjonować *(tylko troszkę więcej tego będzie, ale myślę, że ludzie są już przyzwyczajeni)*,
- Mieszkańcy Wrocławia, bardziej niż inni, obawiają się agresywnych zachowań kibiców. W tym kontekście mówią o agresji ze strony pseudokibiców wobec osób postronnych oraz bijatykach pomiędzy kibicami.
- Młode kobiety z Warszawy obawiają się, bardziej niż inni tego, że agresja kibiców będzie często kierowana do kobiet. Podkreślają, że są bardziej narażone na różne przykre sytuacje np. zaczepki, niestosowne komentarze *(gdybym jechała sama, to mogłabym się obawiać jakiś takich, zaczynając od głupich tekstów i zaczepek po różne rzeczy)*.

Tabela nr 2.

Rodzaj zagrożenia/niedogodności oraz częstotliwość ich wskazywania
<i>Wskazywane najczęściej:</i>
Korki
Utrudnienia w parkowaniu
Problemy z komunikacją miejską (przepełnione środki transportu, opóźnienia w ich kursowaniu)
Zamknięte całkowicie lub częściowo ulice, wydzielone tzw. zamknięte strefy
Niszczanie mienia, wandalizm
Panika tłumu
Agresja tłumu
Awantury i bójki kibiców
Hałasy i śpiewy kibiców
Zaczepek kibiców
Nadużywanie alkoholu przez kibiców
<i>Wskazywane w nieco mniejszym stopniu:</i>
Kradzieże kieszonkowe
Handel narkotykami
Brak dostatecznej/kompletnej informacji
Prostytucja - zwiększenie tego zjawiska
Kolejki w sklepach
Podwyżki cen
Śmieci i bałagan na ulicy
<i>Wskazywane w pojedynczych wypowiedziach</i>
Zagrożenie dla bezpieczeństwa kobiet (np. zaczepek)
Ogólne obniżenie poczucia bezpieczeństwa i wzrost przestępczości
Obawa przed zsynchronizowaniem działań służb mundurowych odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa

3. POZIOM NIEPOKOJU PRZED ZAGROŻENIAMI, NIEDOGODNOŚCIAMI

Respondenci, w zależności od stopnia zaniepokojenia wymienionymi wcześniej zagrożeniami, oceniali jego poziom na skali od 0 do 100%.

Procentowy udział niepokoju spowodowany powstawaniem **korków** – nazywanych różnie: paraliżem komunikacyjnym, problemem z poruszaniem się po mieście, przemieszczeniem się - wyróżnia się dużą rozpiętością, tzn. przyjmuje wartości od 0% do 100%. Oznacza to, że są osoby, które w ogóle nie obawiają się takiej sytuacji oraz są takie, które uważają, że będzie to dla nich bardzo duży problem podczas mistrzostw Europy.

Korków czy też *paraliżu miasta*, jak mówią niektórzy, nie obawiają się osoby, które mają blisko do centrum lub jeżdżą rowerem (0% na skali niepokoju). Obawy są niższe również tam, gdzie spodziewane są nowe drogi, obwodnice miast, które powinny odciążać ruch w mieście. Są też takie osoby, które nie wykluczają, że *nie będzie takiej tragedii, nie będzie stania 3 godziny w korku*. Takie osoby wyrażają pośrednie obawy – w skali 30-50%. Optymistycznie nastawieni respondenci uważają, że jeżeli będzie dobra organizacja nie powinno być większych problemów z *kilkoma tysiącami ludzi*.

Korki są podstawowym problemem, zwłaszcza ze względu na obawy przed utratą pracy, spowodowaną częstym spóźnianiem się. Skala tego niepokoju oscyluje w granicach 70-100%. Taka sytuacja będzie powodowała irytację oraz strach uczniów i studentów, którzy obawiają się, że nie zdążą na zajęcia. Respondenci przewidują jednak, że w czerwcu, czyli miesiącu, w którym odbywają się mistrzostwa, studenci zakończą rok akademicki wyjadą z miasta.

Obawy respondentów, którzy wskazują na 100% poziom niepokoju, dotyczą nie tylko samego spóźniania się, ale też czasu powstawania korków, badani obawiają się występowania korków do późnych godzin wieczornych – do 22.00. oraz kolejek do przejścia dla pieszych, a także na stacjach benzynowych.

Problemy z parkowaniem niepokoją na 100% osoby, które będą zmuszone korzystać z samochodu, natomiast brak takiego rodzaju obaw, możemy zauważyć wśród osób, które nie posiadają samochodu. Jednakże, gdy spytamy pieszych o obawy związane z parkowaniem, odpowiadają, że jest to problem na 60%, ponieważ zaparkowane często na chodnikach auta spowodują że piesi zmuszeni będą, do omijania ich, wchodząc na ulicę, co może prowadzić do wypadków.

Obawy przed **zatłoczoną komunikacją miejską** i jej niewydolnością wynikają z doświadczeń badanych, którzy uważają, że komunikacja już teraz jest zatłoczona, natomiast w trakcie EURO może sprawiać dużo większe trudności. Dlatego też uznają ją za problem budzący niepokój w skali 0-80%, a nawet 100%.

Zamknięte ulice, blokada miasta są niepokojące na 10-70%. Niższy poziom niepokoju będzie występował wówczas, gdy udostępnione zostaną informacje które ulice i w jakim czasie będą nieprzejezdne, by można było zaplanować dojazd do miejsca pracy itp.

W niejednolity sposób też będą się kształtowały obawy, związane z występowaniem przypadków **wandalizmu oraz niszczenia mienia**. Dewastacje – jedni oceniają na 0%, inni na 100%. Różnice w ocenie polegają na poczuciu własnej odpowiedzialności za dobro publiczne. Dewastacje respondenci rozumieją jako zjawisko, które dotyczy własności prywatnej – głównie osób posiadających restauracje, sklepy lub własności państwowej - budynki użyteczności publicznej, a także przystanków, koszy na śmieci, ławek, znaków drogowych. Respondenci boją się najbardziej niszczenia ogródków, restauracji, posągów – tego typu dewastacji obawiają się na 80 – 90%. Osoby, które uważają, że ten problem ich nie dotyczy, w ogóle nie martwią się o takie zjawiska. Im bardziej sytuacja może dotyczyć samych badanych, tym bardziej zwiększa się poziom lęku. Ponadto, skala niepokoju rośnie, gdy pojawia się obawa o własną rodzinę, która mieszka w pobliżu centrów miast i może być narażona na tego typu problemy. Dewastacje prywatnego mienia, samochodów budzą niepokój w 50-70%.

Obawy, które formułują osoby zamieszkujące strefy kibica, to również **tłok/tłum**. Poziom niepokoju związany z tym zjawiskiem jest oceniany na 90%-100%, czyli oznacza to, że jest to problem budzący bardzo duży poziom zaniepokojenia, irytacji.

Respondenci, w tym miejscu, obawiają się tłoku w komunikacji miejskiej *do tramwajów wejdzie dużo więcej osób niż może, a tłok sprzyja kradzieżom przy okazji ci z kieszeni ktoś portfel wyciągnie*. Obawy z tym związane sięgają 90%. Sytuacje związane z paniką tłumu, stratowania - badani oceniają na 10% i 100%. Mówią, że ich zdaniem taka sytuacja jest mało prawdopodobna, jednak niektórzy bardzo wysoko oceniają zagrożenie paniką, mówiąc, że sama nieobliczalność tłumu wpływa na wzrost poziomu niepokoju badanych: *od pobicia możesz uciec, ale z tłumu trudno się wyrwać*.

Tłum kibiców może się znajdować pod wpływem alkoholu, co dodatkowo wzmaga poziom zagrożenia od 40% do 80%, a nawet 100%. A to ze względu na większe prawdopodobieństwo zachowań niepożądanych, np. poziomu agresji. Ten najniższy poziom obaw jest uzasadniany przyzwyczajeniem do sytuacji, w której *pije się i rozrabia*. Nadużywanie alkoholu i innych używek, a także duża ilość osób zgromadzonych w jednym miejscu będących pod wpływem alkoholu sprawia, że stają się oni wtedy nieobliczalni, a w grupie czują się pewniej i są bardziej skłonni do zaczepek, nocnych hałasów: *u nas po meczu jest burda, musi być syf, musi być coś zbite i tak dalej, bo siłę chcą pokazywać chłopaki jak się napiją. W innych krajach odchodzę na zachód bardziej, tam kraje inaczej do tego podchodzą, a u nas jest walka, jak będzie przegrany mecz, to trzeba coś zepsuć, jak jest przegrany mecz to się narobię i tak dalej nie trzeba od razu niszczyć. Na zachodzie, bo południe i wschód to inaczej.*

Pojawia się również problem **zakłócania ciszy nocnej, burd i awantur** - *idą, pod oknami drą mordy*, których respondenci boją się na 80-90%.

Głównie ze względu na kłótnie, zaczepliwość, zawadiackość badani obawiają się agresji kibiców, a skala tego niepokoju to 80-90%. Kłótnie w miejscach publicznych, to też zaniepokojenie, ale w mniejszej skali - 20%. Brak większych obaw związanych z tym zjawiskiem jest uzasadniany występowaniem podobnych sytuacji na co dzień, inaczej mówiąc – z wcześniejszymi doświadczeniami.

Rozróby kibiców budzą niepokój 10% - 25%. Skala niepokoju w tym przypadku jest uwarunkowana miejscem, w którym mieszkają badani *ja współczuję ludziom, którzy mieszkają koło knajp*. Relatywnie niski poziom niepokoju jest spowodowany oddaleniem miejsca zamieszkania od centrum miasta czy okolicy stadionu. *gdybym mieszkał na Starówce, byłoby to 80%, bo ja wiem, że nie zjadę na Starówkę wieczorem i mam to w nosie, ale gdybym musiał być na tej Starówce, no to już ten poziom byłby znacznie wyższy*. Osoby obawiające się pseudokibiców w mniejszym stopniu, mają nadzieję, że podczas mistrzostw będzie panowała większa kultura niż zazwyczaj na meczach ligowych.

Bijatyk kibiców respondenci obawiają się na skali od 1 do 100% w 20-60%. Powodem takiego poziomu strachu jest fakt, iż mężczyźni uważają, że ich ten problem nie dotyczy *to jest gdzieś z boku. Mnie to nie dotyczy, jak się udaje, to się mija, jak się zawsze było my wiemy, że to wystąpi, ale udajemy, że nas to nie*

obejmie. Bardziej obawiają się korków na ulicach, a do bijatyk, jak mówią, są przyzwyczajeni.

Awantury kibiców, bijatyki, burdy to zagrożenia podczas EURO - na 40-100%. Respondenci mówią, że z awanturami będzie można częściej się spotkać niż z pobiciami. Badani deklarujący niski poziom strachu (40%), tłumaczą go obecnością Policji, *Wrocław jest takim nietypowym miastem, że się niczego nie boi, za dużo Policji mamy*. Badani uważają ponadto, że polscy kibice są przyzwyczajeni do porażek narodowej reprezentacji i że taka sytuacja nie będzie powodem do wszczynania bójek i zaczepek. Natomiast wyższy poziom lęku (70-100%) jest spowodowany tzw. przypisywanymi Polakom cechami narodowymi, czyli agresją oraz nietolerancją wobec osób pochodzących z innych krajów oraz rasistowskich zachowań *rasista się oburzy, że siedzi koło niego Murzyn, on wcale sobie nie życzy*.

Wysoki poziom zaniepokojenia to również skutek prawdopodobieństwa, że taka sytuacja może dotknąć badanych bezpośrednio. Ryzyko pobicia, czy też bójek na ulicach, które wzbudzają obawy 50-60-procentowe, można zminimalizować pozostając w domu lub unikając miejsc, w których spodziewamy się pseudokibiców – ponieważ to oni, według mężczyzn, są główną przyczyną pobić.

Hałas, czyli krzyki, śpiewy nocne to problem zajmujący 20-40% na skali niepokoju. Respondenci uzasadniają poziom zaniepokojenia okresowością zjawiska i oddaleniem miejsca zamieszkania od stadionu, a także przyzwyczajeniem do tego typu niedogodności. Są zdania, że hałasy będą się zdarzały tylko w dniach, w których będą odbywały się mecze oraz, że nie będą dotyczyły tylko i wyłącznie centrum miasta oraz stref kibica, ale będą uciążliwe w skali całego miasta. Uważają, że najspokojniej będzie na obrzeżach miast, najgłośniej natomiast - w centrum oraz w okolicach telebimów.

Uciążliwi mogą być nie tylko kibice ale też odgłosy karetek, Policji, straży, odgłosów miejskich. Jednak do takich rzeczy mieszkańcy są przyzwyczajeni *ja nie mogę okna otworzyć, bo u mnie jest taki hałas, nawet jak zasnę, to słyszę, jak brzęczenie pszczół*.

Badani, którzy spożywania alkoholu nie uważają za zagrożenie, twierdzą, że jako Polacy jesteśmy przyzwyczajeni do sytuacji, w której pije się alkohol. Wskazują, że nie powinno być z tym problemów: *mam znajomych, którzy wyjeżdżają na różne mistrzostwa, Europy, świata, jakiegokolwiek inne, sporty zimowe, letnie i nie ma takiej przesady, jeżeli chodzi o alkohol. Naprawdę różne kultury się zderzają*,

różni ludzie się spotykają i nie ma. Są ogródki, wypiją sobie, nie ma picia na umór. Zgadniają się na 20% określenie poziomu niepokoju związanego ze spożywaniem alkoholu, głównie dotyczy ono w tym momencie kibiców, którzy piją na umór.

Kolejny problem, który powstaje to **łatwiejszy dla dzieci (nieletnich) dostęp do alkoholu** podczas mistrzostw. Taka możliwość budzi w respondentach niepokój 10-40%. Badani uważają za sprzyjającą sytuację, w której masowo sprzedaje się alkohol oraz brakuje kontroli, komu się go sprzedaje. Dzieci (nieletni) nie będą miały trudnego zadania, by taki alkohol kupić. U badanych mających relatywnie „niski” poziom obaw o dzieci jest uzasadniany czujnością Policji, nadzieją na wzmożone patrole, których będą bali się sprzedawcy.

Kradzieżom z kolei, według respondentów, będzie sprzyjał panujący tłok, głównie w autobusach i tramwajach, a obawy związane z takimi sytuacjami kształtują się na poziomie 70-80%.

Drobne kradzieże budzą zaniepokojenie na 30-50%, czyli w połowie są one uznawane za zagrażające bezpieczeństwu, mężczyźni twierdzą, że sami nie dadzą się okraść, ale inni mogą paść ofiarą takiego przestępstwa. Uważają, że sami są w stanie się obronić przed kradzieżą, potrafią się przed tym zabezpieczyć: *to jest rzecz, która się zdarza i tak na co dzień, i tak się pilnować trzeba codziennie, a trochę bardziej po prostu.* Kradzieże samochodów, okradanie mieszkań budzą niepokój na 70-80%.

Największego problemu ze złodziejami można się spodziewać, według respondentów, na dworcach, stadionach, rynkach miast oraz w komunikacji miejskiej (70-100%).

Nie bez znaczenia jest też problem **narkotyków**. Narkotyki będą większym zagrożeniem ze względu na łatwiejszy do nich dostęp, wynikający z przyjazdu obcokrajowców, ale również z charakteru imprezy, luźnej atmosfery. Zagrożeni mogą być najbardziej młodzi ludzie, którzy w momencie braku kontroli dorosłych oraz łatwego dostępu, a także nastrojów panujących w grupie są szczególnie narażeni na niebezpieczeństwo testowania nowych doznań. Skala tego zagrożenia jest określana na 40-90%.

Prawdopodobne jest również wystąpienie **dezinformacji**, która na skali niepokoju jest określana na 30-90%. Głównym zaś jej powodem jest nieznamość języków obcych, nie tylko przez Polaków, ale też obcokrajowców, którzy przyjadą

na mistrzostwa, np. *Francuzi, którzy nie mówią po angielsku, a będą chcieli uzyskać informację.*

Problematyczne sytuacje będą związane również z **nagromadzeniem śmieci, bałaganem i brudem**. Brak kubłów na śmieci stanowi bieżący problem mieszkańców miast i tym większy niepokój będzie związany z EURO 2012. Zdenerwowanie jednak z tego powodu jest niewielkie, ponieważ kształtuje się na poziomie 10%. *To jest coś, co może mnie denerwować, że będzie brudno, że będzie śmierdziało, ale ja się nie będę czuła osobiście zagrożona, zaniepokojona tym, że leżą śmieci.*

Tymczasem obawy mieszkańców miast gospodarzy budzi wzrost podatków, wyższe ceny oraz brak artykułów w sklepach, wykupionych przez przyjezdnych, to 100% niepokój.

Badani, głównie mężczyźni, zwracają ponadto uwagę na zaostrzone reakcje Policji wobec Polaków i polskich kibiców. Uważają, że taka sytuacja jest powodem do obaw, a skala niepokoju kształtuje się na poziomie 30-100%. W tym momencie nie ma jednoznacznego zdania, czy obawy dotyczą zaostrzenia kontroli w stosunku Polaków, czy też łagodniejszego traktowania obcokrajowców przez Policję. Uzasadniają swoje obawy próbą wykazania się przez Policję dobrymi wynikami wobec Unii Europejskiej, zrobienie dobrego wrażenia w zakresie bezpieczeństwa *takie zabezpieczenie się też przed Brukselą, że mamy bezpieczeństwo*. Uczestnicy badania zwracają uwagę na inne traktowanie przez Policję Polaków i obcokrajowców. Uważają, że taka sytuacja może wynikać z faktu, iż *Polak nie zaskarży policjanta a obcokrajowiec – owszem*.

Zaostrzenie reakcji Policji może dotyczyć kontroli związanych z zagrożeniem **atakami terrorystycznymi**, o których respondenci wyrażają się dosyć powściągliwie. Mówią, że zamach terrorystyczny może się wydarzyć, nie jest to jednak do końca takie pewne, ale też nie da się go wykluczyć. *50% nie, ale zawsze jakiś tam procent jest, 10% powiedzmy. A nuż akurat, ale mnie i tak na stadionie nie będzie*. Uważają, że ten problem raczej nie będzie dotyczył polskiego EURO. Ewentualnie można obawiać się fałszywych alarmów w szpitalach czy na stadionie. Jeżeli natomiast już o samym ataku jest mowa to niepokój związany z takim zagrożeniem jest określany na 0-60%. Jednocześnie badani mówią, że najbardziej zagrożonym atakami terrorystycznymi miastem jest Warszawa.

Niektórzy respondenci obawiają się w tym momencie zwiększonych kontroli realizowanych przez Policję. Obawy te sięgają 10-90%: *oglądam sobie meczyk*

w telewizji akurat, idę sobie do sklepu po piwko, bo się akurat skończyło podjeżdża kawaryna przez te 300 metrów do sklepu mam 5 zatrzymań, 5 razy mnie spisują, sprawdzają, co ja tu robię i dlaczego.

4. POSTRZEGANIE KIBICÓW PRZEZ MIESZKAŃCÓW MIAST GOSPODARZY

Kwestia kibiców była diagnozowana nie wprost, ale za pomocą **testu niedokończonych zdań**. Jest to test projekcyjny, w którym respondenci proszeni są o rozwinięcie poddanych przez moderatora myśli - najczęściej polega to na pisemnym dokończeniu zdań, na rozdanych przez prowadzącego kartkach. Test ten umożliwia dotarcie do nieujawnionych wcześniej treści, pogłębienie dyskusji oraz znalezienie odpowiedzi na pytania badawcze. W niniejszym badaniu posłużono się nim w celu uzupełnienia wizerunku kibica, uczestniczącego w Mistrzostwach Europy w Piłce Nożnej 2012. Analiza wypowiedzi respondentów pozwoliła na określenie charakterystyki kibiców, którzy, zdaniem badanych, wezmą udział w imprezie, stopnia tolerancji mieszkańców miast gospodarzy dla wybranych zachowań kibiców, zagrożeń związanych z obecnością kibiców oraz oczekiwań badanych odnośnie sposobu postępowania w przypadkach zakłóceń porządku publicznego.

4.1 Profil kibica EURO 2012

Zdaniem większości respondentów, kibice to grupa osób, którą trudno określić, ponieważ kierują się oni głównie emocjami – euforią z powodu zwycięstwa „swojej” drużyny lub rozgoryczeniem związanym z porażką. Ponadto jest to grupa bardzo różnorodna: *piłka, jako sport budzi duże emocje, większe, niż skoki, niż inne dyscypliny. Jest więcej fanów piłki nożnej, większa grupa społeczna ogląda, bo i z niższym wykształceniem i z wyższym i te, co bardziej rozrabiają i te, co mniej).*

Zdania na temat osób, które prawdopodobnie wezmą udział w imprezie, są podzielone. Większość badanych wyraża nadzieję, że uczestnicy Euro 2012 będą się dobrze bawić i *pokażą klasę*, pojawiły się jednak wypowiedzi, że kibice będą *głośni, wulgarni i trudni do ogarnięcia* i będą *sprawiać wiele kłopotów*.

Respondenci są pozytywnie nastawieni do kibiców, którzy na Euro 2012 przyjadą z zagranicy: *oni (kibice) się bawią, oni się naprawdę bawią, są szaliczki, są*

śpiewy, jest taka feta i to jest takie fajne; miejmy nadzieję, że jak przyjadą z Europy jacyś inni kibice, że się po prostu udzieli ta atmosfera taka (...). Inaczej jest w przypadku polskich kibiców, którzy, zdaniem badanych, szukają zaczepki. Część uczestników badania mówi wprost, że prowadzonymi takich zajęć podczas Euro 2012 będą głównie Polacy (mimo, że słyszy się o incydentach na zachodzie, że po meczu były jakieś bijatyki, ale założę się, że nie były w takiej skali jak u nas by były).

Należy przy tym zauważyć, że respondenci podkreślają rangę tej imprezy i koszty, które trzeba ponieść, by w niej uczestniczyć. Dlatego też badani spodziewają się, że osoby, które przyjadą na Euro 2012 będą reprezentowały sobą wyższy poziom, niż kibice rozgrywek ligowych: *przyjeżdżają mi się wydaje, że osoby w średnim wieku i starsze, którzy mają pieniądze, żeby kupić bilet. Młodzi, którzy chodzą na mecze ligowe i robią bójki, to jest jednak wydatek wjazd to kilkaset złotych na mecz; tam będą ludzie, którzy mają pieniądze i to już ludzie usatkwani.*

4.2 Tolerancja mieszkańców miast gospodarzy dla wybranych zachowań kibiców

Badani, niezależnie od miejsca zamieszkania, życzyliby sobie przede wszystkim, aby kibice zachowywali się kulturalnie, z umiarem wyrażali swoje emocje i nie stanowili zagrożenia dla mieszkańców. Respondenci kładą duży nacisk na to, by kibice bawili się we właściwy sposób i pozytywnie odnoszą się do sytuacji, w których uczestnicy imprezy *śpiewają, świętują, bądź pocieszają się wzajemnie idąc do knajpy.*

Odpowiednio zachowujący się kibice, nawet jeśli są głośniejsi i bardziej wylewni niż zwykle, nie stanowią problemu. Dla badanych obojętne jest gdy: *kibice chodzą po ulicy i śpiewają, pod warunkiem, że nie są agresywni i wulgarni; świętują i piją, póki czują się bezpiecznie.* Zachowania kibiców związane ze wspieraniem „swojej” drużyny są przez respondentów przyjmowane bardzo pozytywnie, *Miło się patrzy, kiedy kibice wspierają, podnoszą na duchu, dodają energii piłkarzom.*

Jak już wcześniej wspomniano, głośne śpiewy i wyrażanie entuzjazmu przez kibiców w trakcie trwania mistrzostw należą do zachowań, w pewnym stopniu, akceptowalnych: *to nawet w sumie dodaje takiego klimatu do tej całej imprezy; w czasie kiedy jest mecz - super!; Jest to jakieś święto i sam hałas uważam, że jest do zniesienia, tym bardziej, że to nie będzie 2 tygodnie; Niech śpiewają, to jest ich czas; nie przyjechali na pogrzeb, tylko przyjechali się bawić.*

Podobnie jest w przypadku spożywania alkoholu w miejscach publicznych - pod warunkiem, że nie wiąże się to z zachowaniami agresywnymi: *Bo mi to absolutnie nie przeszkadza, że oni, czy nawet są pijani, jeżeli tam się cieszą i ogólnie jest wesoła atmosfera to czemu nie, to jest zabawa (...); i też do momentu, kiedy on sam i jego bycie pod wpływem nie stanowi dla niego samego zagrożenia.*

Do zachowań, które wymagają natychmiastowej i skutecznej interwencji służb odpowiedzialnych za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego, należą przede wszystkim: bójki, zaczepianie postronnych osób i wandalizm.

4.3 Zagrożenia ze strony kibiców

Zdaniem większości uczestników badania, największy problem stanowią agresywni kibice znajdujący się pod wpływem alkoholu: *ta grupa jest chyba taka najgorsza, bo oni nie wiedzą, czego chcą i czego oczekują; agresywni kibice to są ci młodzi ludzie, którzy naprawdę nie mają wykształcenia, nie mają co robić ze sobą; są rozpasani, w ogóle jak są po alkoholu to bardzo kłótlivi; zaczepliwi.*

Jak wynika z wypowiedzi badanych, obawiają się oni szczególnie grup kibiców poruszających się komunikacją miejską, którzy zachowują się głośno i wulgarnie - *jest tramwaj pełen staruszków, trochę młodzieży i słycać takie, kto za Lechią ten nie skacze, oni skaczą w tym tramwaju, (...) wszyscy się czują sterroryzowani; weź spróbuj zwrócić uwagę, to jeszcze w ogóle grozi śmiercią; tam jest siła, ich jest wiele, ja niestety mieszkam naprzeciwko przystanku autobusowego i jest masakra, jak jest mecz, jak oni jadą, po prostu dla mnie to jest rzeźnia i wiocha. Akurat te osoby, które ja widuję, psychole po prostu.*

Różnice w wypowiedziach widoczne są nie tylko w przypadku kobiet i mężczyzn, ale również ze względu na miejsce zamieszkania. Badani z Warszawy i Wrocławia dostrzegają więcej negatywnych stron związanych z obecnością kibiców na Euro 2012, niż mieszkańcy Poznania i Gdańska. Dla badanych z Gdańska większy problem stanowią tłumy, korki, problemy z komunikacją miejską i wzrost cen niż kibice. Ponadto, uwagę zwracają duże nadzieje gdańszczan związane z rangą wydarzenia, jakim jest Euro 2012 – badani bardzo dobrze wypowiadają się o kibicach zza granicy. Wierzą również w to, że polscy kibice *będą potrafili się odpowiednio zachować.*

Co ciekawe, wypowiedzi osób mieszkających poza strefami kibica i w większej odległości od stadionów, nie różnią się w sposób znaczący od opinii respondentów mieszkających w strefach kibica i okolicach stadionów.

4.4 Sposób reagowania na zachowania kibiców

Uczestnicy badania uważają, że wobec kibiców zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców i zakłócających porządek publiczny powinno się stosować surowe kary, natomiast do pozostałych uczestników imprezy należy podejść ze zrozumieniem: *być tolerancyjnym, uszanować to, jak się bawią, ale żądać od nich tego samego.*

Często również akcentowano, by służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo nie prowokowały kibiców: *(...) to właśnie przez policję są te zadymy, oni prowokują.* Z obserwacji respondentów wynika, że najlepszym sposobem postępowania jest monitorowanie przemieszczających się grup kibiców i reagowanie w uzasadnionych przypadkach. Nie należy natomiast, bez potrzeby, podejmować działań, które kibice mogliby zinterpretować jako atak: *lepiej zapanować nad grupą, która się bawi, nie rozrabia, nie demoluje (...), ale która się w miarę normalnie bawi, niż czepiać się byle, czego i wzbudzać wśród tych ludzi agresję.*

5. ZADANIA POSZCZEGÓLNYCH SŁUŻB ODPOWIEDZIALNYCH ZA ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS EURO 2012

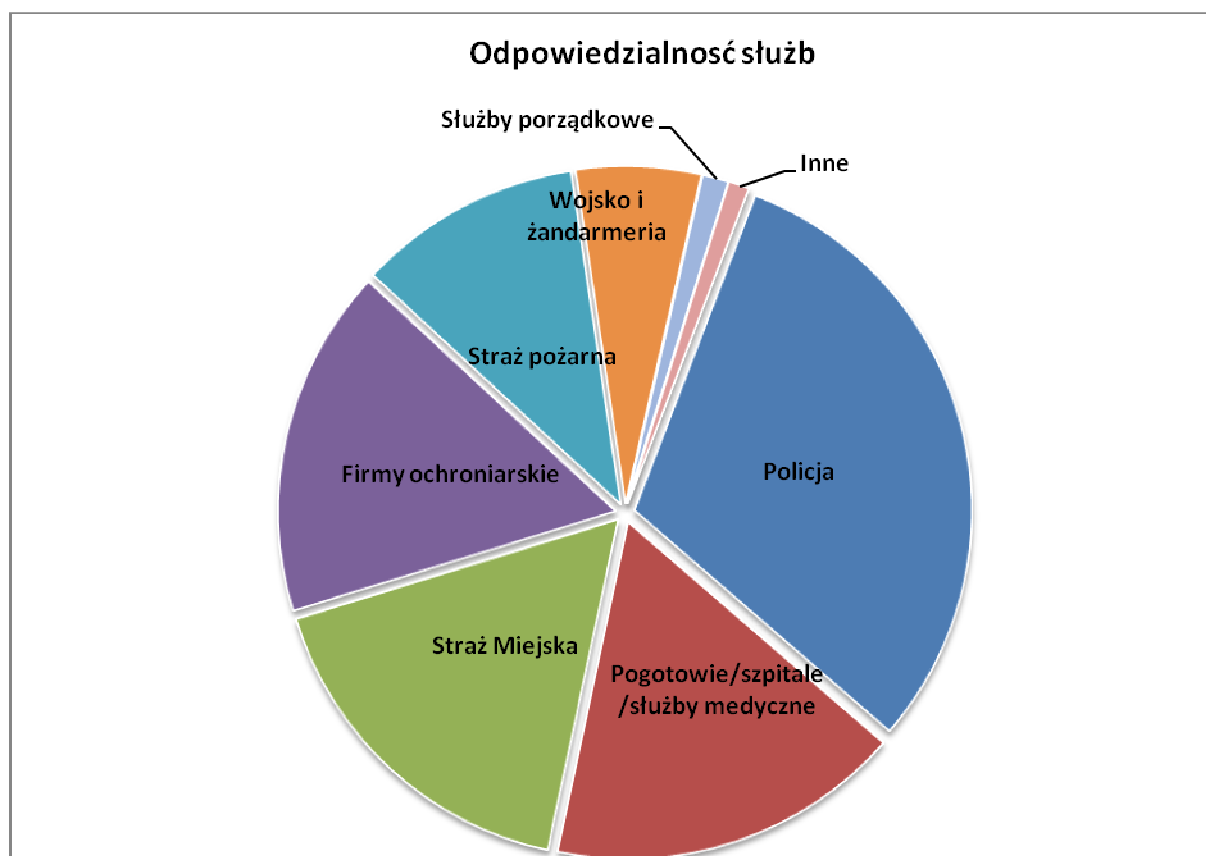
5.1 Odpowiedzialność służb

Jak wynika z wypowiedzi badanych, za zapewnienie bezpieczeństwa podczas Euro 2012 odpowiedzialne są różne służby. Aby zdiagnozować skalę odpowiedzialności poproszono respondentów o podzielenie „tortu” na kawałki, tak aby jeden kawałek odpowiadał udziałowi procentowemu danej służby.

Służbą odpowiedzialną za zapewnienie bezpieczeństwa w największym stopniu jest Policja. Kolejne to: pogotowie, Straż Miejska, firmy ochroniarskie.

Poniższy wykres przedstawia odpowiedzialność poszczególnych służb w proporcjach.

Wykres nr 1.

5.2 Oczekiwania wobec Policji

Zdaniem badanych, służbą, która w największym stopniu powinna być odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa jest Policja. Jeżeli chodzi o oczekiwania w stosunku do tej służby podczas mistrzostw Euro 2012, badani są jednomyślni w swoich opiniach. Nie ma znaczenia, czy zamieszkują w okolicy stref kibica i stadionów, czy też poza nimi. Nie wpływa na to również miejscowość, w której respondenci mieszkają. Według uczestników badania Policja nie może zajmować się błahymi sprawami. Udzielaniem informacji, kierowaniem ruchem, komunikacją w mieście powinny zająć się inne służby, na przykład straż miejska, czy wolontariusze. Policja jest odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa obywatelom i na tym powinna się skupić.

Zadania dla Policji:

- zabezpieczanie przejazdów kibiców. Powroty kibiców z meczu powinny być monitorowane („wizualny monitoring”), a trasy przemarszu – odpowiednio zabezpieczone: *Obstawa przede wszystkim powinna być boczna, Policja;*

Żeby nie szwendali się po bocznych uliczkach, gdzie mogą nabroić, tylko niech idą główną ulicą tam gdzie powinni iść.

- zdarzenia związane z zachowaniem kibiców znajdujących się pod wpływem alkoholu lub narkotyków, zwalczanie dilerów narkotyków, kontrola miejsc, w których mogłaby odbywać się sprzedaż narkotyków. W tym celu policjanci mogliby wykorzystywać psy, które pracowałyby na lotniskach, przy wejściu na stadion. Powinny odbywać się kontrole osób wchodzących na stadion. Respondenci oczekują od policjantów głównie legitymowania, zwiększenia liczby patroli oraz częstotliwości podejmowania interwencji. Osoby, które nadużyły alkoholu lub narkotyków powinny zostać przewiezione do izb wytrzeźwień.
- reagowanie na agresję tłumu (przy współpracy ze Strażą Miejską i Wojskiem). Jeśli się nie da załagodzić konfliktu, do rozproszenia tłumu można użyć gazu łzawiącego, wody, w ostateczności – amunicji gumowej.
- reagowanie na pobicia i bójki: *jak grubsza afera się robi, zaczyna się robić już niebezpiecznie*. Działania natomiast powinny być takie same jak w przypadku agresji tłumu.
- zagrożenia związane z zachowaniem pseudokibiców. Badani oczekują dokładnych kontroli osób przy wejściu na stadion, monitoringu oraz korzystania z zasobów europejskiej bazy danych dotyczącej kibiców (*dobrze kontrole na stadionach, żeby ktoś z kijem, deską nie wszedł; kamery miejskie rozstawione w takich miejscach; system komputerowy połączony z bazą niemiecką, holenderską, angielską*), przy czym czynności te powinny być realizowane zarówno przez Policję, jak i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo na terenie stadionu. Ważne dla poczucia bezpieczeństwa są również patrole służb mundurowych: *nikt nic nie robi, jeśli ktoś, co chwile widzi służby mundurowe*. Jak wynika z wypowiedzi badanych, osoby zachowujące się agresywnie, należy zatrzymywać w areszcie na 24 godziny.
- reagowanie na dewastacje, niszczenie mienia poprzez nakładanie wysokich mandatów, nakaz zapłaty odszkodowania, naprawy we własnym zakresie – kary te należy egzekwować bezzwłocznie, szczególnie w przypadku szkód poczynionych przez obcokrajowców.

Badani oczekują, że podczas Euro 2012 w ich miastach będzie wzmożona ilość patroli policyjnych. Funkcjonariusze powinni przebywać również na dworcach, w środkach komunikacji publicznej, na przystankach. Zdaniem respondentów najważniejsze jest, aby Policja była widoczna, ponieważ *mimo tego, że Policja tak naprawdę często nic nie robi, to zobaczy się Policję i jakiś tam ten respekt jest.*

Oprócz ilości patroli ważna jest też ich „jakość”. Uczestnicy badania podkreślali, że od funkcjonariusza powinno *bić pewnością*, powinien być odpowiedniej postury. Policja musi być odważna, bo *zawsze jak ktoś się bije, to omijają go szerokim łukiem, żeby też nie oberwać, a czepiają się tylko jakiegoś facecika, co właśnie sobie siedzi na ławeczce i piwko popija, bo na niego najłatwiej naskoczyć. Albo jak się spieszę do pracy i zamiast na pasach, to 5 metrów dalej przechodzę, to wlepi mi mandat (...).*

Policja powinna być czujna, działać szybko i zdecydowanie. *Powinni wyłapywać sytuację, zanim rozpocznie się awantura, nie czekać na rozwój sytuacji.* W opinii badanych jednak bardzo istotne jest, żeby wobec niektórych zachowań Policja była bardziej tolerancyjna. Nie reagować na śpiewy, hałasy, *przecież to nie znaczy, że jak kibice jadą i śpiewają w autobusie to od razu dziesięciu policjantów musi wskoczyć nie wiadomo, co tam robić, prawda? Wystarczy jak stoją gdzieś tam z boku i obserwują .* Policja nie powinna również interweniować w przypadku picia alkoholu w mieście *nieuniknione jest, że będą pić piwo, będą się bawić, będą nawet wódkę z gwinta pić, to tutaj nie należy jakby prowokować.*

Istotne również jest wykszolenie Policji, znajomość sportów walki, języka, ale też przyjazne nastawienie i kultura osobista, *że nie to tylko - o tutaj pan władza stoi (...)* *żeby byli uprzejmi, mili z uśmiechem, żeby pomagali, a nie traktowali każdego jako typowego bandytę, który tylko czeka, aż zaraz będzie się awanturował.* Zachowanie policjantów badani porównują z innymi krajami, *tak jak jest w Anglii, gdy policjant słyszy, że ktoś wyklina, lub coś, to podejdzie do niego, wylegitymuje go, ale grzecznie, spokojnie, nie chamsko. A w Polsce nie ma czegoś takiego. Krzyczy, podejdzie się, albo w łeb (...).*

Bardzo ważne jest, żeby Policja nie prowokowała. Na ten problem zwracali uwagę wszyscy respondenci. Wśród badanych często pojawiały się głosy, że zbyt „gorliwe” reagowanie Policji, a także nadmierne uzbrojenie, zamiast wzbudzać szacunek, może prowokować do agresywnych zachowań: *nie prowokować, nie zwracać uwagi na idący, śpiewający tłum, powinni być w okolicy, ale nie wkraczać kiedy zauważą, kiedy widzą, że jest zagrożenie, to wtedy powinni wkroczyć. A kiedy widzą, że nie ma*

zagrożenia, to powinni grzecznie podejść i rozproszyć (...) - mają szkolenia, mają instynkt, najbardziej agresywną osobę wziąć na bok, wylegitymować ją, żeby nie wrócił.

Działania Policji powinny być sprawne i skoordynowane - ja bym się czepił najbardziej koordynacji, bo wiem, że zdarza się tak, że gdzieś jadą 3 jednostki, a gdzieś coś się dzieje i przez pół godziny nie ma. Myślę, że to jest najważniejsze.

Badani oczekują, że na ulicach w całym mieście służbę będą pełnić 2-3 osobowe patrole, również rowerowe i konne. Patrole powinny być aktywne, a nie chowające się w bramach. Natomiast w okolicach stadionów i stref kibica, a także na trasach przemarszu kibiców, oddziały prewencji: nic nie robi takiego wrażenia, jak jest ogólnie spokój i nagle parę osób się bije, rozróżba się rozkręca na 5-6-8 osób i nagle wpada 10 kominiarzy, jest dosłownie 5 minut i jest pozamiatane (...) - nic nie robi takiego wrażenia jak akcja tych policjantów (...) szybka zdecydowana akcja.

Między ludźmi w tłumie powinni przebywać policjanci nieumundurowani, tzw. tajniacy, powinno być naszpikowane wręcz ludźmi, również po cywilu, którzy powinni znajdować się gdzieś między osobami. Policjanci nieumundurowani powinni być też obecni w środkach lokomocji. Mogłoby to rozwiązać m.in. problem kradzieży kieszonkowych. Nieumundurowani funkcjonariusze mogliby również przeprowadzać kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących zakazu sprzedaży alkoholu w określonych godzinach i miejscach.

Oddziały prewencji powinny być uzbrojone, oni mają swoje samochodziki do szybkiego dojazdu w różne miejsca. Wiedzą, jak się rozstawić. Tylko, że z reguły za bardzo ich widać, za bardzo prezentują tę siłę i to przynosi odwrotny skutek, zamiast ludzi uspokoić i coś tam ich przepuścić.

Natomiast policjanci, którzy przebywają w tłumie, wśród ludzi powinni mieć przy sobie tylko gaz i paralizatory, żeby nie wzbudzać niepotrzebnej agresji. W razie potrzeby komunikować się z oddziałami prewencji i wzywać je. Zdaniem uczestników badania, polska Policja powinna czerpać z doświadczeń innych państw, w których odbywały się podobne imprezy, znowu na Anglii się oprę, to jest tak, że jeździ sobie bus, (...) 3-4 sobie jeżdżą cały czas po mieście i w środku już czeka dziesięć osób, dziesięć przygotowanych, od razu już w kaskach i tak dalej, oni sobie tylko jeżdżą po mieście. Ci co stoją na patrolu oni tylko dają znać, że tutaj i tutaj mają podjechać i od razu wypada dziesięciu i wszystkich na glebę.

Obecne działania Policji, w zabezpieczaniu meczy i innych imprez masowych, oceniane są dosyć dobrze, badani dostrzegają poprawę w stosunku do ubiegłych lat, *Mogę dać jako przykład koncert Stinga, z balkonu widzę cały stadion i drogi obok, parkingi były rzeczywiście załatwione, w ciągu 20 minut było wszystko rozjechane, nie było śladu po koncercie, po samochodach, także naprawdę było to sprawnie.*

Jednak nieco gorzej oceniają ją osoby mieszkające w pobliżu stadionów. Według badanych Policja zabezpiecza mecze, ale nie wchodzi w okoliczne uliczki, nie pilnuje tego, jak kibice rozchodzą się po meczu: *przede wszystkim to, co ja też zauważyłam, oni często siedzą w samochodzie, a nie powinni siedzieć w samochodzie, tylko gdzieś się rozejść, żeby kontrolować też te zakamarki. W okolicach stadionu tych uliczek jest mnóstwo .*

Badani zwracają również uwagę na ograniczone uprawnienia Policji i są za tym, aby je zwiększyć, *jeżeli mamy sytuację, że policjant uspokaja agresywnego człowieka, to ten człowiek agresywny wnosi sprawę na policjanta, że ten go pobił. Proponują również kary finansowe dla kibiców, ich zdaniem aresztowanie nic nie da, bo go puszcza, będzie się miał za bohatera wśród kumpli, że siedział 24 i se kropkę wytatuuje.*

Bardzo istotną rzeczą podczas zabezpieczania Euro 2012 jest koordynacja działań poszczególnych służb. Badani proponują, aby powstało centrum logistyczne, w którym zbierane byłyby informacje i które przemieszczałoby poszczególne służby w odpowiednie miejsca. Respondenci oczekują współpracy Policji z innymi służbami, takimi jak wojsko, Straż Miejska, czy firmy ochroniarskie.

5.3 Odpowiedzialność Straży Miejskiej

Straż Miejska jest drugą po Policji służbą, która w opinii badanych powinna być odpowiedzialna za zapewnienie bezpieczeństwa uczestnikom Euro 2012. Przeważa pogląd, że Straż Miejska powinna jak najbardziej odciążyć Policję. Do jej zadań powinno należeć przede wszystkim: reagowanie na kradzieże, akty wandalizmu i nadmierny hałas. Straż Miejska powinna stosować pouczenia wobec osób, które śmieją lub nakładać na nie kary pieniężne.

Zdaniem badanych Straż Miejska powinna być również współodpowiedzialna za koordynację ruchu ulicznego. Rola funkcjonariuszy Straży Miejskiej mogłaby, w tym przypadku, polegać na zdobywaniu i przekazywaniu informacji o wolnych lub

zajętych miejscach do parkowania, wytyczaniu nowych tras oraz informowaniu o możliwościach sprawnego poruszania się po mieście - *dobry patent jest taki, widziałem to na zachodzie, że przy dużych wlotach do dużych miast stoją informacje, straż miejska stoi i mówią, że jeżeli ktoś jedzie na jakąś imprezę, to żeby położył sobie kartkę białą na kokpicie i wtedy wiadomo, że jak w mieście stoi policjant, zobaczy to, to od razu dokładnie kierują. Wtedy jest mniejsze ryzyko korków.*

Część badanych zwraca uwagę na konieczność podjęcia ścisłej współpracy Straży Miejskiej z Policją w przypadku reagowania na agresję kibiców, bójki, zachowania osób znajdujących się pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających, a także w zabezpieczaniu przemarszów kibiców. Badani oczekują od strażników przede wszystkim: legitymowania, czujności i wspomaganie Policji. Respondenci kładą także nacisk na prowadzenie przez Straż Miejską monitoringu.

Badani proponują, by zwiększyć uprawnienia Straży Miejskiej. Jest ona postrzegana jako służba, która zajmuje się sprawami błahymi i nie budzi respektu: *Nie wiem, jak to wygląda w innych miastach, ale jak miałam ostatnio kilka przypadków do czynienia ze strażą miejską, to stwierdzam, że albo miałam pecha, albo oni wyglądają po prostu fatalnie.*

5.4 Odpowiedzialność Wojska

Jak wynika z wypowiedzi badanych wojsko budzi największy respekt i sympatię. *Chciałem zwrócić uwagę na jeden aspekt, którego nie zauważyliśmy wcześniej, jak widzimy koło siebie stoi policjant, strażnik miejski, czyli gumiś poznański i stoi jeszcze wojskowy. Który z nich budzi największą sympatię? Żołnierz. Sama obecność wojska wywołuje efekt psychologiczny.*

Opinie respondentów wskazują na to, że zadania przypisywane wojsku pokrywają się z zadaniami realizowanymi przez oddziały prewencji Policji. Wojsko powinno brać udział w zabezpieczaniu meczów i przemarszów kibiców, a także współuczestniczyć w pilnowaniu porządku, reagowaniu na bójki, wandalizm i inne zagrożenia ze strony pseudokibiców.

Wojsko, w opinii badanych, mogłoby również pomagać w organizacji ruchu. Respondenci wspominają o możliwości rozstawienia mostów pontonowych, by ułatwić poruszanie się po mieście oraz stworzyć dodatkowe miejsca parkingowe:

mogą sobie na rzece postawić most i tak robią często jak jest właśnie Święto Zmarłych.

5.5 Odpowiedzialność firm ochroniarskich

Firmy ochroniarskie powinny wspomagać Policję w zapewnianiu bezpieczeństwa uczestnikom imprezy oraz mieszkańcom miast gospodarzy, szczególnie w przypadku zdarzeń z udziałem agresywnych kibiców, kradzieży i niszczenia mienia. Jednym z zadań firm ochroniarskich powinna być kontrola osób wchodzących na stadion.

5.6 Odpowiedzialność pogotowia

Za bezpieczeństwo uczestników Euro 2012, zdaniem badanych, powinny być odpowiedzialne również służby medyczne. W zakres ich działań wchodziłoby: zajmowanie się osobami, które zasłabły na stadionie, zostały poszkodowane w bójkach lub w wyniku innych sytuacji, a także osobami, które nadużyły alkoholu lub środków odurzających.

5.7 Odpowiedzialność Straży Pożarnej

Straż Pożarna jest jedną z najczęściej wymienianych służb, które powinny odpowiadać za zapewnienie bezpieczeństwa podczas Euro 2012, jednak badani nie wymieniają konkretnych działań tej służby. Zdaniem badanych strażacy dysponują bardzo dobrym przeszkoleniem medycznym i posiadają odpowiedni sprzęt ratowniczy, dlatego też mogliby pomóc innym służbom w zapewnianiu bezpieczeństwa uczestnikom imprezy.

5.8 Odpowiedzialność organizatora EURO

Zdaniem badanych organizator powinien być współodpowiedzialny za bezpieczeństwo uczestników imprezy na terenie stadionu i w jego okolicy. Respondenci wyrażają jednak przekonanie, że tłum nie da się opanować, jeśli na stadionie wybuchnie panika, łatwiej jest przeciwdziałać takiej sytuacji, niż na nią reagować – konieczne są właściwe oznaczenia, informacja itd.: *jeżeli coś stricte na stadionie się wydarzy, to na przykład wyjścia ze stadionu, czy tam droga ewakuacji,*

czy coś takiego, to musi być wyraźnie oznaczone, żeby ludzie wiedzieli, gdzie mają iść, jak coś tam się stanie; i żeby te drogi ewakuacyjne, te kraty nie były zamykane na kłódki.

W okolicach stadionu powinny znajdować się osoby po specjalnym przeszkoleniu, nadzorujące przemieszczanie się tłumów: *jeśli chodzi o samą okolicę na przykład stadionu, czy Placu Zebrań Ludowych, to tak jak powiedziałaś, żeby stali ludzie nadzorujący co kilka metrów, żeby to jakoś tak rozdzielać i porcjami wypuszczać tych ludzi albo ich wpuszczając, żeby to się nie taranowało, żeby nie było właśnie żadnych ataków paniki.* Badani dostrzegają tutaj możliwość zaangażowania firm ochroniarskich, harcerzy lub osób bezrobotnych. Nie oczekują natomiast takich działań ze strony Policji twierdząc, że powinna się ona zajmować ważniejszymi rzeczami: *szkoda marnować ich; byłoby bez sensu tak naprawdę, żeby co 10 metrów stał policjant i pokazywał tylko, w którą stronę ma ktoś iść.*

Jak wynika z wypowiedzi respondentów, organizator powinien włączyć się również w działania innych podmiotów (Policji, Straży Miejskiej, Wojska, urzędów miast itd.), np. w sprzątanie, informowanie, czy zabezpieczanie przemarszów kibiców.

5.9 Odpowiedzialność Urzędu Miasta

Urzędy miast powinny zadbać o odpowiednią liczbę i częstotliwość kursowania środków komunikacji, a także ściśle współpracować z Policją i Strażą Miejską przy rozwiązywaniu problemów z transportem. Powinny także współodpowiadać za właściwe oznakowanie ulic i rozmieszczenie punktów informacyjnych. Dodatkowo urzędy miasta mogłyby zapewnić materiały informacyjne w postaci np. ulotek i mappek.

Badani wspominają o możliwości wprowadzenia na czas Euro darmowych lub tańszych przejazdów środkami komunikacji miejskiej, w celu ułatwienia przemieszczania się po mieście i zmniejszenia natężenia ruchu przez zachęcenie do korzystania z transportu miejskiego.

Pojawiły się sugestie dotyczące możliwości organizowania po meczach imprez na obrzeżach miasta, *gdzieś gdzie to by nie przeszkadzało ludziom, które byłyby dobrym sposobem na rozładowanie piłkarskich emocji: tak, zorganizować im czas, żeby oni mieli co z sobą zrobić.*

Sprzątaniem po imprezach powinny zajmować się m.in. służby porządkowe.

5.10 Odpowiedzialność mediów

Jak wynika z wypowiedzi badanych media podczas trwania Euro 2012 powinny prowadzić działalność informacyjną, przede wszystkim przestrzegać przed zagrożeniami.

6. PODSUMOWANIE

1. Pierwsze skojarzenia badanych związane z organizacją Euro 2012 w Polsce są przede wszystkim pozytywne. Impreza ta kojarzy im się głównie z wielkim wydarzeniem i świętem, z okazją do promocji Polski, jak i poszczególnych miast gospodarzy na świecie oraz z możliwościami rozwoju infrastruktury naszego kraju.
2. W spontanicznych wypowiedziach badani mówią o dwóch obawach, po pierwsze: czy zdążymy z wszystkim na czas i po drugie o problemach komunikacyjnych.
3. Większość badanych o zagrożeniach/niedogodnościach związanych z organizacją Euro 2012 w ich mieście mówi dopiero wówczas, gdy jest pytana o to wprost, określając jednocześnie na skali od 0% do 100% swój poziom niepokoju/lęku przed nimi. I tak:
 - główną niedogodnością będą, zdaniem badanych, definiowane szeroko problemy komunikacyjne (o których była mowa już na etapie pierwszych skojarzeń). W tym obszarze badani obawiają się: korków określanych też jako paraliż komunikacyjny (poziom obaw w tym zakresie wyróżnia się dużą rozpiętością – od 0% do 100%); utrudnień w parkowaniu (korzystający z samochodu - 100% obaw, piesi – 60%); problemów z komunikacją miejską – m.in. tłoku (90% obaw), zamkniętych ulic i utworzenia tzw. stref zero (poziom obaw mieści się w granicach od 10% do 100%),
 - do najczęściej wskazywanych przez badanych zagrożeń należą też takie sytuacje jak: niszczenie mienia i wandalizm, w tym dewastacje ogródków, restauracji i starego rynku (obawy na poziomie 80-90%), a także prywatnego mienia, samochodów (50-70%); panika tłumu (10-100%) i agresja pijanego tłumu (40-100%); kibice oraz konflikty między nimi, w tym awantury i bójki (20-60%) oraz hałasy i nocne śpiewy (20-40%)
 - w nieco mniejszym tylko stopniu, niż wyżej wymienionych sytuacji, uczestnicy badania obawiają się: drobnych kradzieży (obawy na poziomie

30 - 50%), oraz kradzieży samochodów i okradania mieszkań (70 -80%); nasilenia handlu narkotykami (40-90%); wystąpienia zjawiska dezinformacji (30-90%); utrudnień w codziennym życiu, w tym podwyżek cen i bałaganu na ulicach (10%).

4. Większość wymienionych zagrożeń/niedogodności będzie, zdaniem badanych, dotyczyło obszarów całych miast, w których będzie organizowane Euro 2012. Różne będzie tylko ich natężenie – największe w okolicach stadionów, głównych arterii komunikacyjnych (dworców, portów lotniczych, metra), okolic hoteli, miejsc atrakcyjnych turystycznie takich jak np. Stare Miasto. Z agresją kibiców i paniką tłumu trzeba się będzie liczyć, przede wszystkim po meczu, kiedy emocje są najsilniejsze.
5. Środki zaradcze które, zdaniem badanych, należałoby podjąć, aby zmniejszyć poziom niepokoju, to np. w przypadku korków – wstrzymanie wjazdu do miasta samochodów osobowych i skierowanie przyjeżdżających gości do autokarów, a także informowanie mieszkańców miast o miejscach, gdzie występują zakazy wjazdu, wskazanie alternatywnej drogi dojazdu. W przypadku niszczenia mienia, głównie samochodów, należałoby na czas Mistrzostw Europy odstawić je (wywieźć poza miasto) i przesiąść się do środków komunikacji miejskiej. W przypadku kradzieży należałoby przeprowadzić akcję informacyjną, w jaki sposób należy zabezpieczać się przed kradzieżami. W przypadku ograniczenia zaśmiecenia miasta – należy do prac porządkowych kierować osoby, które popełniły drobne wykroczenia.
6. Uczestnicy wywiadów ze wszystkich miast, w których zostanie zorganizowane Euro 2012 obawiają się niemal tych samych zagrożeń, przy czym często w różnej kolejności i z różnym natężeniem na nie wskazują. Badani z Poznania na pierwszym miejscu wymieniają obawę przed dewastacją mienia, mieszkańcy Wrocławia, bardziej niż inni, obawiają się agresywnych zachowań kibiców, natomiast młode kobiety z Warszawy twierdzą, że agresja kibiców będzie często kierowana wobec kobiet. Warto też podkreślić, że Gdańszczanie mają świadomość czekających ich niedogodności i podkreślają, że są do takich sytuacji przyzwyczajeni i potrafią w nich funkcjonować.

7. Zdania na temat uczestników Euro 2012 są podzielone. Część badanych uważa, że kibice będą się dobrze zachowywać, inni obawiają się, że będą sprawiać kłopoty.
8. Respondenci oczekują od kibiców kulturalnego zachowania, wyrażania emocji z umiarem. Dopóki kibice będą zachowywać się zgodnie z zasadami współżycia społecznego, uczestnicy badania są w stanie zaakceptować pewne niedogodności związane z obecnością kibiców na Euro 2012.
9. Do zachowań, które respondenci są w stanie do pewnego stopnia zaakceptować, należy hałas oraz spożywanie alkoholu w miejscach publicznych - pod warunkiem, że nie będzie dochodziło do aktów agresji.
10. Największy problem stanowią agresywni kibice znajdujący się pod wpływem alkoholu. Respondenci szczególnie obawiają się grup pijanych kibiców w komunikacji miejskiej.
11. Do zachowań kibiców, które wymagają natychmiastowej i skutecznej interwencji służb odpowiedzialnych za zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego, należą przede wszystkim: bójki, zaczepianie postronnych osób i wandalizm.
12. Wobec kibiców, którzy zagrażają bezpieczeństwu mieszkańców i zakłócają porządek publiczny powinno się stosować surowe kary.
13. Za zapewnienie bezpieczeństwa podczas Euro 2012 powinny być odpowiedzialne różne służby w zakresie swoich kompetencji. Policja nie powinna zajmować się błahymi sprawami, typu kierowanie ruchem, którym mogłaby zająć się, na przykład Straż Miejska, czy udzielaniem informacji, czym mógłby zająć się Urząd Miasta lub wolontariusze. Działania wszystkich służb powinny być ze sobą skoordynowane.
14. Należy zwiększyć ilość patroli policyjnych.
15. Policjanci powinni reagować zdecydowanie, powinni wzbudzać respekt.
16. Policja nie powinna prowokować swoim zachowaniem, ani nadmiernym uzbrojeniem.
17. Policjanci powinni działać adekwatnie do zdarzenia, np. wykazać większą tolerancję dla osób pijących alkohol na ulicy, zachowujących się kulturalnie lub

osób śpiewających, bawiących się. W przypadku naruszenia nietykalność osobistej czy dewastacji mienia powinna reagować kategorycznie.

18. Policjanci powinni być przyjaźnie nastawieni, kulturalni.

19. Wśród ludzi, m.in. na stadionach, w środkach komunikacji powinni przebywać policjanci nieumundurowani, a w okolicach stadionów i stref kibica oraz na trasach przemarszu kibiców – oddziały prewencji.

20. Policja powinna czerpać z doświadczeń innych państw, w których odbywały się podobne imprezy.

ANEKS

ZAGROŻENIA I NIEDOGODNOŚCI W POSZCZEGÓLNYCH GRUPACH

Gdańsk, kobiety, 18 – 25 lat

Kobiety w wieku 18 – 25 lat mieszkające w Gdańsku (w strefach kibica i okolicach stadionu) obawiają się przede wszystkim **problemów komunikacyjnych** związanych z przemieszczaniem się, które uniemożliwią im codzienne funkcjonowanie w czasie trwania Euro 2012 tj. korków, problemów z parkowaniem, *(będzie problem z poruszaniem się(...); korki będą tragiczne, no i też nie będą miały gdzie zaparkować).*

Na kolejnym miejscu wskazują na obawę przed:

- głośnym zachowaniem, hałasem *(pijany tłum śpiewający; wuwuzele, to jest najgorsze),*
- wandalizmem - śmieceniem, niszczeniem samochodów, miejsc publicznych, środków komunikacji miejskiej, „graffiti” *(ławki, śmietniki powywracane, przystanki; wysypiska śmieci na ulicy; potłuczone samochody),*
- tłumem – zniszczeniami przez niego dokonanyymi *(tyle ludzi, to tak będzie, jak by szło spustoszenie przez Gdańsk),* paniką i jej konsekwencjami, alkoholem w tłumie *(mnie pijany tłum przeraża po prostu; tak, alkohol zmienia ludzi w zwierzęta).*

Wprawdzie rzadziej, ale grupa młodych kobiet podkreślała też, że obawia się **kradzieży kieszonkowych** *(fakt, będziemy musiały uważać bardziej na swoje torebki nawet ulicą idąc w dzień przecież).*

Problemy te, zdaniem badanych, będą dotyczyły całego Trójmiasta, tylko z różnym natężeniem – większym - Gdańska i Sopotu, mniejszym – Gdyni *(może Gdynia najmniej to odczuje; Gdynia najmniej, ale Sopot na pewno).*

Największe nasilenie problemów nastąpi, zdaniem wskazanej grupy badanych, po meczu. Nie ma natomiast wpływu na eskalację zagrożeń fakt, że hipotetycznie Polska drużyna odpada *(nie ma wpływu, wszyscy wiemy, że odpadniemy.)*

Gdańsk, kobiety, 26-35 lat

Kobiety w wieku 26 – 35 lat mieszkające w Gdańsku (poza strefami kibica i okolicami stadionu), podobnie, jak ich młodsze koleżanki na pytanie o największe zagrożenia związane z Euro 2012 odpowiadają, że będą to **problemy komunikacyjne**, na które składają się korki, utrudnienia w parkowaniu, w przemieszczaniu się – problemy z transportem miejskim, przepełnione tramwaje, a nawet paraliż miasta *(gdziekolwiek się dostać to będzie tragedia; pierwsze co się nasuwa – korki, paraliż miasta).*

Problemy komunikacyjne to pierwsze skojarzenie omawianej grupy badanych, ale nie mniejsze znaczenie ma dla nich obawa przed zagrożeniami, jakie niesie za sobą **tłum**. Chociaż Panie twierdzą, że są do niego w pewnym sensie przyzwyczajone, ponieważ w Gdańsku obywa się corocznie wiele masowych imprez, takich jak chociażby Jarmark Dominikański, festiwale piosenki w Sopocie *(jest Jarmark, mi się wydaje, że częściowo mieszkańcy są przyzwyczajeni, bo był taki rok, że były 3 festiwale w Sopocie),* to jednak na dłuższą metę jest on *męczący, irytujący i niepokojący; jest dużo ludzi w mieście; spowalnia się wszystko; dla mnie taki rozjuszony tłum to jest coś przerażającego po prostu).*

Znaczne obawy młodych kobiet budzą też zachowania **kibiców**, takie jak bójki, wandalizm *(zawsze znajdzie się jakaś taka grupa osób i widać, co robią, więc (...) tłuką się; mnie to na przykład dobija, bo jacyś debile rozwalą co popadnie po drodze(...)).* Badani

podkreślają, że takie zachowania są właściwe przede wszystkim dla polskich kibiców, ich się głównie obawiają, a nie przyjezdnych, „zagranicznych”.

Wydzielenie tzw. stref kibica, jest zdaniem badanych dobrym rozwiązaniem – *moim zdaniem to jest akurat super, że miasto na przykład coś takiego umożliwi (....)* Umożliwi to wspólne świętowanie tym osobom, czy nawet całym rodzinom, które z różnych względów nie będą mogły kibicować na stadionie, zapewni atmosferę święta i zabawy dla całego miasta: *(tak, żeby człowiek w każdym wieku i w każdej sytuacji życiowej mógł coś z tego Euro mieć dla siebie, żeby rodzina, która chce czas spędzić razem, mogła to zrobić, przy okazji na przykład tych stref kibica, czy jakiś zabaw plenerowych z tej okazji i żeby człowiek, jakiś singiel, który spędza czas w ekipie rówieśniczej, czy z partnerem, partnerką, żeby też z tego po prostu coś wyniósł).*

Omawiane zagrożenia będą, zdaniem badanych, dotyczyły całego Trójmiasta, natomiast szczególnie narażone będą na nie Stare Miasto, okolice stadionu oraz szlaki komunikacyjne (w tym lotnisko).

W pojedynczych wypowiedziach pojawiają się też obawy przed **utrudnieniem w codziennym życiu**, w tym, oprócz wymienionych wcześniej problemów komunikacyjnych, podwyżki cen, kolejki w sklepach *(takie codzienne rzeczy typu zakupy w marketach, to przecież będą takie tłumy(...)); może być też tak, że wzrosną ceny w miejscach, do których chodzimy w wolnym czasie, bo na przykład te puby, czy jakieś restauracje(...)*. Niektóre osoby obawiają się też wzrostu zagrożenia kradzieżami *(kieszonkowcy będą szaleli)*.

Nie budzi obaw respondentów taka hipotetyczna sytuacja, że polska reprezentacja odpada. Nie widzą w takiej sytuacji większego zagrożenia, ponieważ ich zdaniem *z tym to chyba się wszyscy liczą*.

Gdańsk, mężczyźni 36 i więcej

Głównym zagrożeniem, a w zasadzie niedogodnością, jaką w związku z organizacją Euro 2012 w Gdańsku, dostrzegają mężczyźni w wieku 36 lat i więcej (mieszkający poza strefami kibica i okolicami stadionu), są **problemy komunikacyjne**, na które zadaniem badanych złożą się: korki, zapchanie i częściowo zamknięte miasto. Chociaż z drugiej strony badani podkreślają, że są do tego rodzaju imprez przyzwyczajeni *(tutaj w Gdańsku jest akurat tak, że my, co roku jesteśmy do czegoś takiego przyzwyczajeni, przynajmniej na terenie Głównego Miasta, bo się odbywa coś, co się nazywa Jarmark św. Dominika(...))*, a ponadto wierzą, że władze miasta jakoś to zorganizują aby zachować płynność ruchu *(po prostu nie da się uniknąć tego, tylko jest cała rzecz w tym, jak najlepiej to zorganizować, żeby jakoś pokierować ludźmi, żeby to się stało jak najbardziej sprawnie, ale po prostu nie uniknie się tego, to jest koszt pewien(...))*.

Następnym zagrożeniem, na które zwracają uwagę mężczyźni z omawianej grupy są **kibice i animozje między nimi**, które mogą doprowadzić do różnego rodzaju incydentów. Badani określają je przede wszystkim jako *rozróby, zadymy*. Przy czym podkreślają też, że tego rodzaju sytuacje mogą mieć charakter jednostkowy, incydentalny *(zawsze jakiś ułamek się znajdzie ludzi, którzy przyjeżdżają tylko po to, żeby zrobić zadymę; może jakieś rozróby będą, ale to tak incydentalnie)*.

Wypowiadając się na temat tłumów, dużej ilości ludzi badani podkreślają ponownie, że zdają sobie sprawę z tego, ale są do tego przyzwyczajeni, potrafią w takiej sytuacji funkcjonować *(tylko troszkę więcej tego będzie, ale myślę, że ludzie są już przyzwyczajeni; ja tak szczerze mówiąc, mi ci ludzie nie przeszkadzają, jakoś sobie z tym radzę, żyję(...))*.

Badani podkreślają, że niedogodności te będą dotyczyły całego Trójmiasta, a ich największe natężenie będzie miało miejsce na Starym Mieście oraz wzdłuż tzw. „pasa plażowego” *(ja myślę, że raczej może iść na 100% jakimś takim pasem plażowym)*. Ponadto, jeśli chodzi o kwestie noclegów oblegane będą gminy poza miastem *(ja wiem, że w gminach*

poza miastem robią hotele, tak, więc też przygotowują się do Euro, bo akurat pracuję na obszarach wiejskich, tam fundusze unijne, no to dużo ciągną właśnie na te bazy noclegowe).

Badani nie dostrzegają problemów w związku, z ewentualnym odpadnięciem reprezentacji Polski z rozgrywek.

Poznań, mężczyźni 36 lat i więcej

Wśród mężczyzn w wieku 36 – 55 lat mieszkających w Poznaniu (w strefach kibica i okolicach stadionu) dominuje obawa przed **niszczeniem mienia** - dewastacjami budynków i komunikacji miejskiej, niszczeniem samochodów (okolice: centrum miasta i Grunwald): *dewastacje sklepów na przykład, komunikacji miejskiej; elewacje budynków; restauracje, zieleń itp. oraz zaśmiecaniem miasta, śmiecie; były mistrzostwa świata, też były celebimy nastawione, też były ogromne śmieci wkoło.*

W znacznej mierze grupa ta obawia się również **paraliżu komunikacyjnego**, blokady i zamknięcia ulic. Problem ten, zdaniem badanych, będzie dotyczył nie tylko okolic stadionów, choć tam w większym zakresie (*już w tej chwili bułgarska jest zamykana 2 godziny przed meczem; mogą nie dojechać do domu; na pewno będą zamykane niektóre ulice wokół stadionów*), ale całego miasta (*paraliż komunikacyjny wszędzie, całe miasto; kłopoty z dojazdem do pracy, domu; do lotniska*).

Mężczyźni w wieku 36 lat i więcej mieszkający w Poznaniu obawiają się też **kradzieży**, które ich zdaniem będą się nasilać w miejscach publicznych (dworce, stadiony, komunikacja miejska) tam gdzie jest tłum i tłok; bójek na ulicach (tego w okolicach stadionu i na starym mieście), hałasu i całonocnych imprez na ulicach - *„będą bójki na ulicach”, „hałas na ulicach”, „całonocne imprezy”*,

Zwracają uwagę, że **nastąpi ogólne obniżenie poczucia bezpieczeństwa i wzrost przestępczości** (*wzrost przestępczości generalnie*). Podkreślają, że wzrost przestępczości nastąpi szczególnie w miejscach przebywania kibiców i na trasach ich przejścia *szczególnie powrotu z meczu, w miejscach gdzie będą celebimy, na starym mieście, w komunikacji miejskiej*. Szczególnie niebezpieczna sytuacja będzie, zdaniem badanych, po meczach (*tak, rozładowanie emocji, alkohole, trunki, powroty*) oraz w sytuacji gdy odpadnie z turnieju Polska drużyna (*bo my, Polacy, mamy taką mentalność, że jak ktoś inny będzie wygrywać, to będziemy z zawiści tłuc*).

Tłum kojarzy im się przede wszystkim z agresją, hałasem, kradzieżami (*kradzieże grupowe, do sklepiku wejdzie ich tam 20, (...) ścisk*).

Jeśli chodzi o okolice stadionów to obawiają się, w pierwszej kolejności, blokady ulic i utrudnień i przemieszczaniu się, a następnie pozostałych zagrożeń, hałasu, agresji, bójek, kradzieży.

Poznań, mężczyźni 18 - 25 lat

Mężczyźni w wieku 18 - 25 lat mieszkający w Poznaniu (poza strefami kibica i okolicami stadionu) obawiają się podobnie, jak starsi mężczyźni, **bałaganu w mieście** (*będzie duży bałagan na pewno na mieście, będzie dużo sprzątanina na pewno po ważnych meczach szczególnie*) oraz **niszczenia mienia**: dewastacji zabytków, ogródków przy pubach i restauracjach, środków komunikacji miejskiej oraz prywatnego mienia, w tym przede wszystkim samochodów: *dewastacji, zniszczone zabytki; posągi;; ogródki na Starym Mieście*.

W następnej kolejności młodzi mężczyźni z Poznania obawiają się **utrudnień w komunikacji miejskiej** (korki, zatłoczone tramwaje i autobusy), szczególnie przed meczami oraz po meczach i w okolicach stadionów: *ilość osób, która będzie w tym czasie w Poznaniu spowoduje tak duże utrudnienia w komunikacji, że nie ma sensu chodzić do pracy, ponieważ dotarcie do pracy może być nierealne (...), ta komunikacja będzie utrudniona wokół stadionu;; ja mogę się spodziewać korków, mieszkam blisko wylotowej drogi z Poznania; ja mieszkam w takiej dzielnicy, że tam ewentualnie mogą być tylko przetłoczone tramwaje*.

Tłum kojarzy im się przede wszystkim ze wzrostem agresji, konfliktów (*w tłumie zawsze ktoś kogoś szturchnie, ktoś tam jest pijany i się zaczyna konflikt*) i paniką (*no nie daj boże jak ktoś będzie terrorystyczny zamach, czarna wizja, ktoś puści plotkę, zacznie tłum biec, a nieraz się zdarzało*).

Uczestnicy badania nie dostrzegają nowych zagrożeń związanych z sytuacją, gdyby Polska drużyna nie utrzymała się długo na Euro.

Badani z tej grupy zwrócili też uwagę, choć w mniejszym zakresie, **na konflikty, bójkę, agresję oraz duży hałas na ulicy**. Pojawiły się pojedyncze wypowiedzi dotyczące **obaw przed brakiem dostatecznej informacji** (*będzie zła informacja dla kibiców - dotarcie do jakiegoś miejsca, punkty informacje dotrzeć, w różnych językach, nie tylko po angielsku*) oraz konsekwencjach tego (*chaos; bałagan*.)

Poznań, kobiety 26-35 lat

Kobiety w wieku 26 - 35 lat mieszkające w Poznaniu (w strefach kibica i okolicach stadionu) obawiają się, w związku z organizacją Euro 2012, w równym stopniu:

- **wandalizmu, zniszczeń:** zabytków, samochodów, środków komunikacji miejskiej, sklepów, domów mieszkalnych, miejsc publicznych, w tym dworców, parków (*zniszczenia samochodów, bo wracający w różnym stanie kibice czasem mogą obijać się o samochody; domy mieszkalne też, takie parterowe*) i bałaganu na ulicach (*bałagan w ogóle. Śmieci, butelki rozbite*). Problem ten będzie, zdaniem badanych dotyczył całego Poznania, ale przede wszystkim Starego Miasta oraz okolic stadionów,
- **niekontrolowanych zachowań tłumu** (*wystarczy, że będą jakieś zamieszki, wystarczy, że jakaś ekipa kibiców będzie niezadowolona z wyniku meczy, to trudniej jest ogarnąć tysiące ludzi niż dziesiątki czy setki; zero odpowiedzialności*) oraz utrudnień w codziennym życiu spowodowanych przez tłumy ludzi tj. hałasu, kolejek, a także rozbojów, bójek (*jakieś rozboje, burdy; hałas, krzyki nocne, jakieś tam, imprezy nocne*),
- **problemów komunikacyjnych** – korków, zamkniętych ulic, tłoku w środkach komunikacji miejskiej (*zamknięcie większości ulic, szczególnie w pobliżu stadionu, tam gdzie my mieszkamy; nie wiadomo, jak będą kursowały autobusy, czy będzie można się w ogóle dostać, czy częstotliwość przejazdów będzie zwiększona; tłok w autobusach, tramwajach*).

Problemy te pojawiają się w całym mieście, przy czym zamknięte ulice głównie w okolicach stadionów.

Wprawdzie rzadziej, ale pojawiały się też w wypowiedziach badanych kobiet z Poznania, **obawy związane ze wzrostem cen** na usługi oraz artykuły spożywcze (*będą na pewno droższe, hotele, taksówki*). Zwracano też uwagę na fakt, że brakuje powszechnej informacji dotyczącej między innymi terminów meczy, ich częstotliwości.

Największa eskalacja zagrożeń może mieć miejsce, zdaniem badanych bezpośrednio przed i po meczu.

Warszawa, kobiety 36 lat i więcej

Kobiety w wieku 36 lat i więcej zamieszkujące Warszawę (strefy kibica i okolice stadionu) najbardziej obawiają się w związku z organizacją Euro 2012 w ich mieście **zachowań kibiców, które określają jako niesforne**. Wśród tych zachowań wymieniają alkohol, narkotyki i konsekwencje związane z ich używaniem. Wzrośnie, zdaniem badanych, liczba bójek i burd (przede wszystkim przed meczami i po meczach), nastąpi eskalacja handlu narkotykami, będą występowały „poalkoholowe” dewastacje mienia, przede wszystkim samochodów, będą hałasy i nocne śpiewy: *to będzie rozpusta dla dilerów, dla*

handlarzy. Ja się tego obawiam; hałasów; nocnych śpiewów; jeszcze żeby to były tylko śpiewy.

Zwracają uwagę na to, że zachowania kibiców będą zależały od tego, z jakiego kraju jest to kibic, najbardziej niebezpieczny jest ich zdaniem angielski.

Problem ten będzie dotyczył przede wszystkim śródmieścia (Dworzec Centralny), okolic stadionu, Pragi Północ, Saskiej Kępy, wszystkich punktów dojazdowych dworców i portów lotniczych, Starówki, *tak, na pewno wszystkie te punkty, lotniska; (...) myślę, że po meczach na pewno coś z sobą trzeba zrobić i tu bym się obawiała właśnie o starówkę.*

W niemal równym stopniu, co kibiców, uczestniczące w badaniu kobiety, obawiają się **problemów komunikacyjnych**, które definiują jako *paraliż komunikacyjny*. Składają się na to, ich zdaniem, korki, pozamykane ulice, przepełnione środki komunikacji miejskiej: *już teraz są korki w mieście a kiedy uderzy taka fala ludzi do Warszawy może po prostu całe miasto stanąć; boczne ulice wszystkie będą pozamykane i wtedy będzie totalny chaos i korki, i wtedy będzie naprawdę się działo.*

Obawiają się też, choć w mniejszym stopniu, **wzmoczonych działań złodziei**, dla których, zdaniem badanych, taka masowa impreza jest ogromną okazją do kradzieży (*więcej ludzi, większa pokusa; imprezy masowe dają im pole do popisu*). Będą kradli w miejscach publicznych w *głównych punktach i wszystkich centrach i dworcach*. Zwracają też uwagę na to, że może wystąpić dezorientacja i brak kompletnych informacji. Eskalacja zachowań negatywnych nastąpi, zdaniem badanych, po meczach.

Wyżej wymienione problemy dotyczą ogólnie Warszawy, natomiast **w okolicach swoich miejsc zamieszkania obawiają się przede wszystkim dewastacji mienia, w tym niszczenia samochodów** (*przede wszystkim, jeżeli nie mamy parkingów takich strzeżonych to o samochody*)

Badane kobiety zwróciły też uwagę na to, że niebezpieczne mogą być transmisje meczy w miejscach publicznych. Ich zdaniem trudno będzie *ich wszystkich [kibiców] tak ogarnąć do kupy* i zapanować nad kibicami, natomiast stadion jest w tym zakresie przygotowany i daje większe możliwości.

Warszawa, kobiety 18-25 lat

Kobiety w wieku 18 – 25 lat mieszkające w Warszawie (poza strefami kibica i okolicami stadionu), podobnie, jak pozostali badani przyznają, że obawiają się, w związku z organizacją Euro 2012, **problemów komunikacyjnych**, wśród których wymieniają:

- korki (*będą mega korki i Warszawa będzie totalnie zablokowana*),
- brak miejsc do parkowania (*z powodu braku parkingów, ja nie wiem, gdzie to się wszystko podzieje, samochody, autokary i cała reszta, nie mam pojęcia*),
- problemy ze swobodnym poruszaniem oraz ewentualnym wydzieleniem zamkniętych stref (*tego się obawiam, że będą takie strefy wydzielone, nie wiem, dla turystów tylko i (...)*).

Problemy komunikacyjne będą dotyczyły, zdaniem badanej grupy, przede wszystkim centrum miasta oraz okolic stadionu.

Warto podkreślić, że ta grupa badanych zwróciła uwagę na **zagrożenie zamachem terrorystycznym, na możliwość wystąpienia paniki tłumu**, szczególnie w metrze (*(...) ktoś sobie rzuci, że alarm bombowy, że bomba, będzie taka panika, że ludzie się potratują*), na możliwość braku informacji w tłumie i zagubienia się w nim, szczególnie dzieci (*jakieś zaginięcia, na przykład; dziecko; właśnie dziecko; właśnie ta dezinformacja, wydaje mi się,*

że to właśnie tak napędza, jeżeli ludzie nie wiedzą, gdzie mają iść, to są zdezorientowani, chcą wyjść z tłumu(...)).

Młode kobiety z Warszawy obawiają się **też kibiców, ich agresji** (po prostu na czymś będą musieli się wyżyć, albo samochód, albo okna; albo człowiek) spowodowanej spożywaniem alkoholu oraz narkotyków (piwo, wódka, narkotyki – wtedy są bardziej agresywni), a przybierającej formę awantur, bójek, zaczepek. Powstanie też, ich zdaniem, bałagan i niebezpieczeństwo związane np. z porzbijanym szkłem.

Agresja kibiców będzie często, zdaniem badanej grupy, kierowana do kobiet (czuję niekomfortowo, jadąc w jednym w wagonie z kibicami, którzy są głośni, którzy krzyczą, którzy są pijani, od których naprawdę to jest masakra, ja chcę jak najszybciej wysiąść z tego tramwaju, bo ja się nie czuję bezpieczna, jak jadę na przykład sama). W ogóle kobiety są w związku z tą imprezą bardziej narażone na różne przykre sytuacje np. zaczepki, niestosowne komentarze (gdybym jechała sama, to mogłabym się obawiać jakichś takich, zaczynając od głupich tekstów i zaczepek po różne rzeczy).

Agresja kibiców budzi obawy przede wszystkim po meczu, w środkach komunikacji miejskiej, w miejscach publicznych (centra handlowe, dworce).

Omawiana grupa obawia się ponadto **kradzieży, przede wszystkim kieszonkowych**, które mogą mieć miejsce w środkach komunikacji miejskiej, ale też kradzieży samochodów i rzeczy z samochodów.

Warszawa, mężczyźni 26-35 lat

Mężczyźni z Warszawy w wieku 26 – 35 lat (zamieszkujący poza strefami kibica i okolicami stadionu) **upatrują w związku z organizacją Euro 2012 więcej problemów niż korzyści** (będzie dużo problemów na pewno, co tu mówić o plusach).

Wskazują na **problemy komunikacyjne, na handel narkotykami, hałas i awantury kibiców**. Do **problemów komunikacyjnych**, które wywołają zdaniem badanych *ograniczoną mobilność, możliwość poruszania się po Warszawie, a nawet mogą spowodować paraliż miasta, zaliczają pozamykane ulice i wydzielenie specjalnych zamkniętych stref, korki, przepełnione środki komunikacji miejskiej, brak możliwości zaparkowania samochodu: blokada części miasta dla ruchu mieszkańców; tak, bo na pewno będą strefy pozamykane; tak, strefy zero; jednokierunkowe ulice; problemy z zaparkowaniem auta, bo jak przecież pozamykają ulice, to nie będzie można; że długo trzeba będzie czekać na autobusy, tramwaje; że będą przepełnione*.

Mówią też o tym, że **zwiększy się liczba osób handlujących narkotykami**, z czym z kolei wiąże się obawa o bezpieczeństwo dzieci, niedogodności związane z licznymi kontrolami mieszkańców, kradzieże (będzie więcej kontroli po prostu, nawet nas mieszkańców; ja boję się na przykład złodziejstwa, którego będzie więcej, będą szukali narkotyków, będą włamywali się do sklepów).

Wskazują na **awantury kibiców, bijatyki, hałas, szczególnie w nocy**, (hałas; śpiewy; burdy jakieś; awantury między kibicami na pewno będą). Przy czym rozróżniają awantury pseudokibiców, jako bardziej niebezpieczne i kibiców (nawet normalny kibic jak dostanie w ryj od innego kibica to na pewno odda). Ponadto podkreślają, że do najbardziej agresywnych kibiców będą należeli polscy (jestem pewien, że w dużym procencie Polacy będą mieli w tym duży udział).

Warto podkreślić, że **wyrażają obawę przed nieprawidłowym zsynchronizowaniem działań służb mundurowych odpowiedzialnych za zapewnienie**

bezpieczeństwa: *będzie zła organizacja służb mundurowych, mimo, że będzie ich tysiące i tak nie dadzą sobie rady; biorę pod uwagę jakieś awantury, jakieś bijatyki, że nie będzie takiej ilości służb porządkowych, żeby to ogarnąć.*

Problemy komunikacyjne będą dotyczyć całej Warszawy i Mokotów *będzie miał problemy, Warszawa Zachodnia, Wilanów, wszędzie będzie ten problem*, ale największa ich eskalacja nastąpi w okolicach stadionów, dworców, głównych arterii komunikacyjnych, takich jak metro, okolic hoteli, miejsc atrakcyjnych turystycznie takich jak Stare Miasto, Wilanów.

Wprawdzie rzadziej, ale pojawiają się też **obawy przed zwiększeniem zjawiska prostytucji** (*prostytucja na pewno, bo zjedzie dużo fajnych dziewczyn z Europy*), **przed dewastacją mienia** - głównie przystanków, samochodów, autobusów ZTM, tego, co znajduje się na ulicy (*kibice nie mają się, na czym wyżyć, to wyżywają się na przystankach; ZTM niech się ubezpieczy, autobusy i tramwaje*), przed **kradzieżami** (*kieszonkowcy sobie zarobią*), przed **zachowaniem ludzi w tłumie** – groźba paniki, zranienia niebezpiecznym przedmiotem (*ile było przypadków, że poszedł tatuś z dzieckiem, dostał cegłą niechący*).

Wrocław kobiety 36-55 lat

Kobiety w wieku od 36 do 55 lat mieszkające we Wrocławiu (poza strefami kibica i okolicami stadionu) **najbardziej obawiają się agresji ze strony pseudokibiców** wobec osób postronnych oraz **bijatek pomiędzy kibicami**. Jak wynika z wypowiedzi uczestniczek badania w wieku 36-55 mieszkających we Wrocławiu, częściej można się spotkać z agresją pomiędzy kibicami, niż wobec osób postronnych (*myślę, że oni częściej sami siebie nawzajem atakują, niż nas*). Najbardziej niebezpieczne są grupy agresywnie zachowujących się osób, przy czym sam tłum (kibice, uczestnicy imprezy itd.) nie kojarzy się respondentkom z niebezpieczeństwem, problemem jest raczej zachowanie młodych, pijanych ludzi.

W mniejszym stopniu obawiają się:

- **drobnych kradzieży** – kieszonkowców (*podejrzewam, że w tłumie zawsze prościej*),
- **wandalizmu** – badane obawiają się głównie dewastacji przystanków autobusowych (*po meczu pójda i rozwałą przystanek autobusowy, bo na przykład mecz nie poszedł po ich myśli, albo ktoś mu się nie spodobał, więc przywali w szybę, która rozprysnie się w drobny ma*); niszczenia samochodów (*albo w samochodzie szybę wybije*) oraz wystaw sklepowych (*sklepy, wystawy*).
- **narkotyków** – w tym przypadku zdania są podzielone, część uczestniczących w wywiadzie kobiet uważa, że narkotyki będą stanowić problem podczas Euro 2012, inne twierdzą, że większe zagrożenie stanowi nadużywanie alkoholu (*ale ich nie stać na to, żeby kupić sobie jeszcze marihuanę. Oni się napiją*),
- **hałasu** - uczestniczki badania wspominają również o hałasie, przy czym część z nich wypowiada się na ten temat pozytywnie (*fajnie, coś się dzieje, żyje miasto; lubię, jak oni śpiewają*), a dla innych będzie to znaczna uciążliwość (*współczuję ludziom mieszkającym przy rynku, jest hałaśliwie po godziny diabli wiedzą której*),
- **korków i utrudnień związanych z dużą liczbą przyjezdnych** – badane w kontekście zagrożeń związanych z Euro 2012 mówią również o problemach z poruszaniem się po mieście i utrudnieniach związanych z obsługą uczestników Euro 2012 (*na pewno to jest przedsięwzięcie logistyczne; jak tyle ludzi przyjedzie, gdzieś to trzeba zakwaterować*). Wyrażają przekonanie, że miasto zastosuje pewne rozwiązania w celu zmniejszenia utrudnień w ruchu ulicznym oraz wprowadzi ułatwienia dla uczestników imprezy, takie jak np. specjalne linie autobusowe i tramwajowe (*autobusy specjalne zrobią, ma być tramwaj specjalny*),
- **rozwiąłości – prostytucji**, chorób roznoszonych drogą płciową,
- **śmieci**.

Pozytywnie wypowiadają się na temat możliwości oglądania transmisji meczów na telebimach (*bardzo mile to jest przyjmowane przez ludzi; super, ja widzę same pozytywy*).

Uważają, że to dobre miejsce do spotkań, gdzie wszyscy się cieszą – twierdzą, że będzie przyjemnie. Grupy zgromadzone pod telebimami nie budzą negatywnych skojarzeń (dzięki temu wiele osób zobaczy, że można zupełnie inaczej oglądać mecze i zachowywać się w trakcie tych meczy).

Wrocław, mężczyźni 18-25 lat

Mężczyźni w wieku od 18 do 25 lat mieszkający we Wrocławiu (w strefach kibica oraz okolicach stadionu) dość pozytywnie odnoszą się do kwestii związanych z organizacją Euro 2012 – brak spontanicznych wypowiedzi na temat niedogodności.

W kontekście masowego spotkania kibiców piłki nożnej młodzi mężczyźni mieszkający we Wrocławiu wspominają o *krwi na ławkach i sprawdzanie organizacji dla służb bezpieczeństwa*. **Z agresywnym zachowaniem kibiców** będzie się trzeba liczyć przede wszystkim w centrum, ale zagrożone, ich zdaniem, jest *wszystko po drodze, czyli całe miasto*. Wspominają również o problemach, które mogą pojawić się w okolicach stadionu (*problem polega na tym, że właśnie na Maślicach, tam są przede wszystkim domki jednorodzinne, a to jest ścisła okolica stadionu i tam się też mogą różne rzeczy wydarzyć przez to*). Badani obawiają się grup kibiców, bijatyk, osób znajdujących się pod wpływem alkoholu (*robienie jakiegokolwiek, ogólnie pojętej obory pod wpływem alkoholu*), **aktów wandalizmu**.

Kibice mogą stanowić zagrożenie przede wszystkim w te dni, w których rozgrywają się mecze, kiedy emocje są najsilniejsze (*dni, kiedy będą te mecze przede wszystkim. Zamieszanie tam jakieś ogólne będzie, ale największy hardcore to będzie właśnie wtedy, kiedy te mecze będą fizycznie*). Do sytuacji niebezpiecznych z udziałem grup kibiców może dochodzić głównie po meczu (*tak z 3 godziny po, jak już wszyscy zdążą wyjść i wypić swoje; przed meczem się nikt tak nie spina. Po meczu połowa zawsze bardziej niż druga i więcej potencjału*).

Inne zagrożenia i niedogodności, które nie budzą dużych obaw:

- **drobne kradzieże** (*takie drobne kradzieże, jakieś na pewno się będą zdarzać. I to dotknie wszystkich*),
- **śmieci, bałagan** (*bałagan, syf. Jednak alkohol połączony z takimi imprezami to jest masowe wysypisko śmieci*),
- **utrudnienia w ruchu ulicznym**, zarówno jeśli chodzi o niewystarczającą liczbę środków transportu komunikacji miejskiej, jak i o korki,
- **kolejki w sklepach**, wywindowane ceny,
- **hałas**.

Młodzi mężczyźni z Wrocławia wspominają również o zaostrzonych reakcjach Policji wobec Polaków (*chorej przewencji*).

Wrocław, mężczyźni 26-35 lat

Mężczyźni w wieku od 26 do 35 lat mieszkający we Wrocławiu (w strefach kibica oraz okolicach stadionu), wypowiadają się dość pozytywnie o Euro 2012. O negatywnych stronach tej imprezy wspominają dopiero w trakcie rozmowy na temat masowego spotkania kibiców.

Poziom obaw nie jest wysoki. Respondenci wskazują przede wszystkim na:

- ✓ **utrudnienia związane z dużą liczbą ludzi** – utrudnienia w ruchu ulicznym, korki, brak miejsc parkingowych w okolicach stadionu, czyli miejscu zamieszkania respondentów z tej grupy (*we Wrocławiu od wielu lat już jest problem z parkowaniem, na pewno jak się ludzie zjadą to nie wiem gdzie te samochody będą*),
- ✓ **wandalizm** – szczególnie przystanków komunikacji miejskiej, środków transportu (*starzy Wrocławianie nie sądzą, żeby demolowali autobusy czy tramwaje, ale taki Angol przyjezdny? Na bani? Jaki problem w grupce trzydziestoosobowej, potem jeżdżą jedni pięć-, drudzy dziesięć- i dwudziestoosobowe*) oraz samochodów,

- ✓ **śmieci na ulicach** – bo turyści to od razu będą śmiecić na pewno, bo za mało kubłów mamy,
- ✓ **hałas** – mi to tam akurat nie będzie szczególnie przeszkadzać, ale może to być na dłuższą metę uciążliwe,
- ✓ **nietolerancja mieszkańców wobec przyjezdnych** - Może się zdarzyć, że grupy kibiców będą zwiedzały nie tylko ten Disneyland jakim jest rynek i okolice starego miasta, na przykład gdzieś tam się będą przechadzać po bardziej „ciemnych stornach” miasta Wrocławia. Tak jak powiedziałem w zdaniu pierwszym, że mogą wystąpić jakieś akty nietolerancji, bójki (...).

Zdaniem mężczyzn z tej grupy, kibice spotykać się będą głównie w pubach na Rynku, w Śródmieściu, w okolicach stadionów. Sytuacje te nie budzą niepokoju *puby to tylko dobra zabawa, myślę, że jak ktoś siedzi w knajpie z ludźmi, którzy nawet kibicują drugiej drużynie, to myślę że to nie powinno powodować jakichś zagrożeń; można się czuć bezpieczni*”.

Tłum nie budzi negatywnych skojarzeń. Martwią się bardziej o organizację (zapewnienie opieki medycznej). Kibice nie stanowią dla nich zagrożenia, jest to ich zdaniem w większym stopniu problem, który musi rozwiązać miasto (logistycznie).

Wszystkie utrudnienia, o których wspominają respondenci, rozważane są przez pryzmat krótkiego okresu czasu trwania Euro - do samej imprezy podchodzą pozytywnie, nie przejmując się chwilowymi utrudnieniami.

TEST NIEDOKOŃCZONYCH ZDAŃ

		GDAŃSK	POZNAŃ	WARSZAWA	WROCLAW
Strefy kibica i okolice stadionów	<i>Chciałbym/abym aby kibice...</i>	<p>Kobiety 18-25 lat: „zachowywali się kulturalnie i zajmowali się tylko oglądaniem meczów” „nie stanowili zagrożenia dla mieszkańców” „nie zachowywali się agresywnie” „byli kulturalni, zachowywali się jak prawdziwi kibice” „zachowywali się kulturalnie” „nie zachowywali się tak, bym musiała się ich obawiać” „cieszyli się mistrzostwami w kulturalny sposób” „umieli się kontrolować”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „potrafili się bawić bez szkody dla mieszkańców” „zachowali się kulturalnie” „byli kulturalni, spokojni i zwracali uwagę na otoczenie” „byli kulturalni i grzeczni i posłuszni” „zwracali większą uwagę na mieszkańców” „interesowali się głównie sportem” „umieli się kulturalnie zachowywać, nie nadużywali alkoholu” „nie nadużywali alkoholu i umieli się zachować” Mężczyźni 36-55 lat: „interesowali się tylko kibicowaniem” „przechodzili i zachowywali się spokojnie” „byli nieagresywni tacy jak kibice poznańscy” „wracając z meczu byli zadowoleni” „miło wspominali pobyt w Poznaniu” „będą spokojni i weseli” „bawili się dobrym meczem” „dobrze się bawili i zostawili w Poznaniu dużo pieniędzy”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „potrafili zachować się kulturalne i społecznie normy” „potrafili się solidaryzować” „dobrze się bawili” „zajmowali się kibicowaniem a nie pajacowaniem” „zachowywali się w miarę kulturalnie” „świętowali” „zachowywali się w granicach ogólnie przyjętych norm moralno etycznych” „bawili się najlepiej jak mogą” Mężczyźni 26-35 lat: „kibicowali” „oglądali <i>piłkę w dobrym stylu</i>” „dobrze się bawili” „po meczu bezproblemowo rozjechali się do domu” „potrafili się kulturalnie zachowywać i mieli szacunek do innych osób (kibiców)” „dobrze się bawili” „byli kulturalni i mili, cieszyli się sportem” „nie przeszkadzali nam w normalnym życiu”</p>

Chciałbym/abym aby kibice...

Mężczyźni 36-55 lat:

„czuli się komfortowo w Gdańsku i okolicy, ich pobyt pozostawił same dobre wspomnienia”
 „bawili się i wariowali, ale spokojnie bez awantur”
 „kulturalnie dopingowali swoją drużynę. Zachowywali się kulturalnie”
 „świętowali mecze, ale nie robili burd”
 „wspierali jedynie swoją drużynę nie stosując epitetów wobec kibiców drużyny przeciwnej”
 „dobrze się bawili”
 „zachowywać się kulturalnie - na tyle by obecność dzieci nie była nie wskazana”
 „byli kibicami, a nie pseudokibicami”
Kobiety 26-35 lat:
 „przyjeżdżający na mistrzostwa byli pozytywnie nastawieni do całej imprezy. Korzystali z tych mistrzostw i nie utrudniali życia innym”
 „byli pozytywnie nastawieni, dobrze się bawili”
 „nie byli agresywni, nie zaczepiali postronnych osób, nie rozwalali wszystkiego co wpadnie im w ręce”
 „byli spostrzegani jako normalni ludzie nie tylko wandal”
 „dostosowali się do zasad panujących na euro 2012, mniej okazywali złość, niechęć po przegranej”
 „bawili się kulturalnie”
 „poczuli ducha mistrzostw, gry fairplay”
 „poczuli ducha mistrzostw, gry fairplay”

Mężczyźni 18-25 lat:

„byli przyjaźnie nastawieni”
 „nie wywoływali zamieszek”
 „zachowywali się odpowiedzialnie”
 „przyjechali kibicować a nie niszczyć”
 „dobrze się bawili”
 „byli spokojni”
 „zachowali kulturę, szanowali nasze miasto”
 „zachowywali się przyzwoicie poza stadionem”

Kobiety 18-25 lat:

„nie mieli okazji do awantur”
 „pokazali, że potrafią się zachowywać i nie przynosili wstydu naszemu narodowi”
 „nie byli agresywni po przegranym meczu”
 „pokazali, że stać ich na kulturę mimo wyniku meczu”
 „czerpali radość, satysfakcję, dobre przeżycia z meczu”
 „potrafilo powstrzymać swoje emocje i szanowali zasady współżycia społecznego”
 „prezentowali sportową postawę”
 „byli bardziej, dokładniej kontrolowani przed wejściem na stadion”
Mężczyźni 26-35 lat:
 „nie byli agresywni i wulgarni, a życzliwi i przyjaźnie nastawieni”
 „bawili się z umiarem bez interwencji służb”
 „dobrze się bawili”
 „mogli się dobrze bawić w mieście, na świeżym powietrzu i w pubach i w restauracjach, w miejscach do tego wyznaczonych np. na Polach Mokotowskich”
 „świętowali Euro bez burd i bijatyk”
 „byli solidarni”
 „nie rozrabiali”

Kobiety 36-55 lat:

„byli pozytywnie nastawieni”
 „nie byli agresywni”
 „byli bardziej kulturalni, sympatyczni”
 „nie pili dużo alkoholu”
 „zachowywali się kulturalnie”
 „zawsze zachowywali się poprawnie”
 „byli radośni, mieli rywalizacje sportową, kibicowali sportowi”

Strefy kibica i okolice stadionów	<p>Boję się, kiedy kibic...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „jest pijany i agresywny” „jest agresywny” „zaczepia mnie w natarczywy sposób” „zachowują się agresywnie lub/i jest pijany” „jest pijany i agresywny” „zaczepia mnie” „jest pijany, agresywny bądź ubrany od stóp do głów w odzież sportową” „zaczyna wykrzykiwać, bić butelki i głupio się uśmiechać”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „jest pijany, zdenerwowany, awanturuje się” „jest agresywny” „jest pod wpływem alkoholu” „jest pod wpływem alkoholu i jest agresywny” „jest pod wpływem alkoholu” „jest fanatykiem nie grzeszącym rozumem” „idą we wściekłym tłumie, bez jakiegokolwiek odpowiedzialności za swoje zachowanie” „jest agresywny i jest w tłumie innych kibiców” Mężczyźni 36-55 lat: „jest pijany i agresywny” „jest pod wpływem alkoholu” „wraca po meczu” „po przegranym meczu jest agresywny” „jest agresywny” „jest agresywny i pijany” „jest pijany, używa wulgarnych słów” „jest pijany i agresywny”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „pyta mnie komu kibicuje” „staje się agresywny” „jest pijany i agresywny” „zmienia się w 25+ kibiców i krzyczy coś w moim kierunku z oczywistą agresją” „ma w ręku niebezpieczny przedmiot” „jest agresywny” „idzie cały zakrwawiony” Mężczyźni 26-35 lat: „zaczepia <i>nie-kibica</i>” „jest pijany i w grupie i zaczepia osoby postronne” „biegnie za mną z butelką” „pijany prowokuje agresywne sytuacje” „kiedy kibic zaczyna pić alkohol i kiedy jego drużyna zaczyna przegrywać” „są w za dużej grupie” „zachowuje się agresywnie” „staje się agresywny”</p>
-----------------------------------	--	---	--	--	--

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Boję się, kiedy kibic...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „opowiada znajomym, że w Gdańsku było brudno i nudno” „wrzeszczy, macha i jest pod wpływem alkoholu” „jest pod wpływem alkoholu i środków odurzających” „nie boję się takiej sytuacji” „jest agresywny zwłaszcza w grupie” „idzie w grupie” „z powodu sfrustrowania mógłby okazać swoje niezadowolenie”</p> <p>Kobiety 26-35 lat: „nie wie dlaczego jest kibicem i czy na pewno nim jest” „jest agresywny, mocno pijany” „zaczyna być agresywny” „jest agresywny i pijany” „jest agresywny” „jest agresywny, prowokuje” „jest agresywny” „zaczepiają mnie”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „jest agresywny” „jest agresywny bo nie może zbić drugiego” „okazuje agresję” „jest agresywny” „latają butelki” „jest pijany i agresywny” „jest agresywny i pijany”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „jest agresywny” „jest agresywny” „wszczyna bójki pod wpływem alkoholu” „jest w dużej grupie osób sobie podobnych, a ja jestem sama” „mnie zaczepia, jest pod wpływem alkoholu” „jest agresywny” „jest agresywny, głośny, wszczyna bójki, jest pijany” „nadużywa alkoholu, jest wtedy bardziej agresywny”</p> <p>Mężczyźni 26-35 lat: „będzie agresywny pod wpływem narkotyków i może rzucić jakimś przedmiotem” „staje się agresywny” „jest agresywny i próbuje pokazać swoją wyższość i pije alkohol na ulicy albo będzie rzucał przedmiotami na ulicy” „będzie rozrabiał” „demoluje” „awanturuje się” „zachowuje się agresywnie”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „jest głupi” „będzie agresywny” „jest agresywny” „jest agresywny” „krzyczy” „jest agresywny, pijany, wulgarny” „jest pijany” „jest pijany, sfrustrowany i agresywny”</p>
---------------------------------------	--	---	---	--	---

Strefy kibica i okolice stadionów	<p>Porządny kibic nie powinien...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „demolować i zachowywać się agresywnie” „zakłócać porządku w mieście” „uprzykrzać życie innym ludziom” „śmiecić, nie powinien zachowywać się nieporządnie, nie powinien wdawać się w bójki” „wdawać się w bójki” „zanieczyszczać puszkami po piwie miasta” „upijać się do nieprzytomności być agresywny, szukać zaczepki, śmiecić, brudzić, załatwiać się w miejscach publicznych” „wyżywać się za przegraną, być wulgarny”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „wszczynać burd, nadużywać alkoholu” „wszczynać burd i brać w nich udziału” „wszczynać burd, bójek” „brać udział w bójkach i nie robić bałaganu” „wdawać się w bójki” „wszczynać awantur, wdawać się w bójki, zakłócać radość z kibicowania pozostałym” „nadużywać alkoholu, wszczynać bójek z kibicami przeciwnej drużyny” „niszczyć mienia innych osób i miasta” Mężczyźni 36-55 lat: „być agresywny” „być kulturalny i odpowiednio się zachowywać” „stwarzać zagrożenie i spożywać alkoholu” „używać wyzwisk” „być pijany” „dewastować, niszczyć, bić się” „być agresywny” „być agresywny w stosunku do innych osób, nawet drużyn przeciwnych”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „wszczynać bójek” „stawać się agresywny” „nie tolerować kibiców przeciwników” „się wychylać” „być wandalą” „okazywać swojej frustracji poprzez agresję” „być agresywny i nietolerancyjny” „brać udział w masowych zadymach” Mężczyźni 26-35 lat: „emanować agresją do kibica innej drużyny” „zaczepiać kibica innej drużyny” „demolować stadionu” „być chuliganem” „atakować kibica z przeciwnej drużyny” „spożywać za dużo alkoholu” „dać się prowokować” „pić alkoholu na umór”</p>
-----------------------------------	--	--	--	--	--

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Porządny kibic nie powinien...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „być abstynentem” „być pijany i agresywny, razem lub osobno” „rzucić butelki zachowywać się agresywnie” „być agresywny” „wszczynać bójek, demolować mienia” „terroryzować społeczności” „przeklinać publicznie” „szukać ekscesów <i>kolesi do bicia</i>” Kobiety 26-35 lat: „być agresywny, wulgarny” „być agresywny” „zaczepia kibiców z przeciwnej drużyny” „być wulgarny i agresywny” „atakować innego kibica” „być agresywny” „rozładowywać emocji związanych z wynikiem meczu swojej drużyny na innych, reagować agresywnie” „klnąć, pluć itp.”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „demolować” „dewastować a cieszyć się” „wszczynać bójek” „dewastować miasta, mienia, a cieszy się sportem i atmosferą mistrzostw” „wszczynać awantur” „się awanturować” „obrażać kibica przeciwnej drużyny” „dyskryminować kibiców przegranej drużyny”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „robić awantur” „szerzyć rasizm wśród innych grup piłkarskich” „okazywać agresji i niszczyć mienie publiczne” „szukać wrażeń po meczu (bójki, rozboje, kradzieże, gwałty)” „robić awantur, powinien cieszyć się meczem jako wydarzeniem międzynarodowym” „manifestować swoich negatywnych emocji i wyzywać się na innych” „odreagowywać przegranej swojej drużyny na kibicach drużyny przeciwnika” „wdawać się w bójki” Mężczyźni 26-35 lat: „być agresywny, wulgarny, arogancki” „wdawać się w rozróby i zaczepki” „być agresywny i wdawać się w rozróby” „robić awantur” „dewastować, robić burd, bijatyk” „szukać bijatyki” „zachowywać się arogancko”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „chuliganic” „wszczynać burd” „być arogancki” „rozrabiać” „pić dużo alkoholu” „powodować zagrożenie dla <i>nie kibiców</i>” „pić zażywać narkotyków” „przeklinać, zbyt hałasować, być uciążliwym dla środowiska i ludzi”</p>
---------------------------------------	--	---	---	---	---

Strefy kibica i okolice stadionów	<p><i>Fajnie jest, kiedy kibice po meczu...</i></p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „cieszę się, nawet jak ich drużyna przegrała, są radośni i zarażają swoją pozytywną energią” „wspólnie świętują” „wracają spokojnie do domu” „dobrze się bawią i świętują w granicach rozsądku” „wspólnie świętują i śpiewają” „potrafią bawić się kulturalnie” „wspólnie cieszą się wygraną, lub (pocieszają po porażce nie walczą między sobą nawzajem)” „Śpiewają i dobrze się bawią ale spokojnie i z umiarem”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „świętują nie utrudniając wszystkim życia” „są zadowoleni wynikiem” „dobrze lecz nie agresywnie się bawią” „grzecznie się rozchodzą” „cieszą się, bawią” „mają powody do radości” „spokojnie udają się do pubu na spotkanie ze znajomymi” „mają i mogą uczcić zwycięstwo” Mężczyźni 36-55 lat: „świętują w sposób ludzki” „razem przechodzą ze śpiewem ale bez agresji” „spokojnie wracają do miejsca zakwaterowania” „sobie nawzajem gratulują” „śpiewają, fetują zwycięstwo” „śpiewają i bawią się” „cieszą się zwycięstwem swojej drużyny” „razem ze sobą się bawią”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „wychodzą ze stadionu naładowani pozytywnymi emocjami, w zgodzie” „potrafią pójść razem na piwo” „razem świętują wygrany mecz bez agresji strony przegranej” „świętują” „kulturalnie będą świętować wygraną lub opijać przegraną” „razem świętują” „dobrze się bawią nawet mimo przegranej ich drużyny” „śpiewają, świętują bądź pocieszają się wzajemnie idąc do knajpy” Mężczyźni 26-35 lat: „nie wyładowują złości na kibicach przeciwnej drużyny” „kulturalnie piją piwo” „idą do pubu a nie rozrabiają na ulicach” „nie prowokują bójek” „idą na piwo i wspominając mecz dobrze się bawią” „w spokoju świętują” „potrafią się cieszyć” „śpiewają, cieszą się i bawią”</p>
-----------------------------------	---	---	--	--	---

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p><i>Fajnie jest, kiedy kibice po meczu...</i></p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „śpiewają, wznoszą toasty i nawiązują nowe znajomości z tubylcami (kibicami)” „idą na miasto razem, cieszą się i nie są źli, że ich drużyna nie wygrała, bawią się” „świętują razem, piją piwo i śpiewają” „umie się bawić i świętować” „głośno śpiewają i tańczą” „wspólnie się bawią” „nie awanturują się. Przechodzą w spokój” „się bawią i wynik meczu nie wpływa na ich zadowolenie po tym wydarzeniu” Kobiety 26-35 lat: „świętują zwycięstwo w kulturalny sposób, a porażkę zespołu przyjmują ze zrozumieniem nie pokazując wszem i wobec frustracji” „bawią się i cieszą” „idą na wspólne piwo (kulturalnie)” „się jednoczą, razem świętują wygraną, lub razem jednoczą się w porażce” „mogą razem świętować niezależnie od wyników” „umieją z honorem przyjąć porażkę” „świętują, integrują się bez względu na wynik meczu” „śpiewa, cieszy się z wygranej lub z godnością przyjmuje porażkę”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „zachowują porządek” „świętuje nie powoduje zamieszek” „razem się integrują” „śpiewają z radości” „wspólnie świętują” „bawią się bez hałasu” „razem się bawią” „razem świętują dobry mecz”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „umieją się razem cieszyć” „razem świętują zwycięstwo, lub w spokoju” „potrafią pogodzić się z ewentualną przegraną swojej drużyny bez wszczynania bójek” „wracają do domów bez awantur” „idą do domu, hotelu” „potrafią cieszyć się godnie z sukcesu lub pogodzić się z porażką” „świętują” „niczego nie dewastują i są przyjaźnie nastawieni” Mężczyźni 26-35 lat: „będzie koleżeński, przyjazny, pomocny, życzliwy” „wspólnie świętują zwycięstwo bez interwencji służb miejskich” „dobrze się bawią w pubach i miejscach wyznaczonych” „się bardzo cieszą” „bawią się” „zachowują się jak ludzie” „grzecznie wracają do domu”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „śpiewają, bawią się” „cieszą się, ze wspólnie obejrzanego meczu” „potrafią zachować kulturę” „są spokojni i grzeczni” „bawią się, śpiewają” „uśmiechnięci, zadowoleni” „śpiewa, jest zadowolony” „integrują się”</p>
---------------------------------------	---	--	---	---	--

Strefy kibica i okolice stadionów	<p>Najgorsze zachowanie kibiców jest gdy...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „kłócą się między sobą i prowokują do awantur” „są agresywni” „zachowują się agresywnie, dewastują wszystko dookoła” „zachowują się niedojrzale i agresywnie (np. po przegranym meczu)” „dewastują i biją się” „są pijani” „różne konkurencyjne kluby spotykają się w jednym miejscu i dochodzi do przemocy i wandalizmu” „są bardzo pijani i rozwścieczeni”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „niszczą wszystko na swojej drodze” „wszczynają bójki” „mecz nie wygra ich drużyna, wulgarni” „głośno się zachowują, biją się i wszczynają bójki” „są pijani” „narasta w nich agresja, którą muszą wyładować w jakikolwiek sposób” „wygra ich zespół. Wtedy zapamiętują się w piciu, wrzeszczą i demolują wszystko ze szczęścia” „ich grupa przegra. Grupa w sensie sportowa” Mężczyźni 36-55 lat: „są w tłumie i nikt ich nie pilnuje” „ich drużyna przegrywa” „mecze są przegrane z jednej strony co powoduje agresję i bijatyki ze stroną wygraną. Czyli powroty po meczu” „mecz przegrany, a kibic pijany” „wszczynają burdy” „są pijani i rozżaleni” „przegraj mecz” „znajduje się wśród nich prowodyr”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „dochodzi do rękoczynów, agresji, gdy leje się krew” „jednoczą się w zbiorowy, agresywny tłum” „się awanturują, wszczynają bójki” „zachowują się jak <i>stoń w składzie porcelany</i>” „dochodzi do zamieszek” „emanują rasizmem” „wszczynają bójki i zamieszki, które kończą się dewastacją mienia” „wszystkim puszcza nerwy przez jakiś zewnętrzny impuls” Mężczyźni 26-35 lat: „ich drużyna przegra mecz” „wszczynają bójki” „są pseudokibicami” „pijani demolują samochody itp.” „jego drużyna zaczyna przegrywać” „jeden lub kilku z nich są nad agresywni” „nie panują nad emocjami” „wypijają za dużo alkoholu”</p>
-----------------------------------	--	---	---	--	---

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Najgorsze zachowanie kibiców jest gdy...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „zamykają się w swoim gronie” „są nie kibicami, a kibolami i krzywdzą przypadkowe osoby” „są agresywni rzucają butelkami” „jest pijany i arogancki” „zaczynają demolować mienie (samochody, witryny sklepowe)” „pochleją” „spotkają się dwie wrogi grupy lub frustracja po przegranym meczu” „zachowują się agresywnie” Kobiety 26-35 lat: „są pod wpływem alkoholu i całemu światu chcą pokazać swoją złość burząc spokój miasta i jego mieszkańców” „są agresywni, próbują walczyć z innymi, albo między sobą” „przeklinają na ulicach, drą się zaczepiają” „zachowują się jak pseudokibice są agresywni” „dochodzi do bójek i wyzwisk pomiędzy nimi” „demolują, leją się” „prowokują, szukają okazji do zaczepki” „wyładowują agresję na przypadkowych osobach”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „demolują i urządzają burdy” „czują się bezkarni i pozwalają sobie na wszystko” „wypijają alkohol” „wywołują burdy, bijatyki i awantury” „po alkoholu wszczynają awantury” „piłkarze przegrają mecz” „demolują mienie publiczne i prywatne” „spożywają dużo alkoholu”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „niewłaściwie się zachowują” „po przegranym meczu urządzają bójki” „okazują swoje emocje pod wpływem alkoholu” „dewastują swoje otoczenie wracając do domów” „są pod wpływem środków odurzających i alkoholu” „demolują mienie publiczne, zaczepiają ludzi i zagrażają ludziom” „dewastują, niszczą stadion, wszczynają bójki, są agresywni i przychodzą na mecz tylko po to, aby mieć pretekst do wyładowania agresji” „są agresywni wobec innych ludzi” Mężczyźni 26-35 lat: „przegra ich drużyna mecz i są pod wpływem alkoholu” „z powodu przegranego meczu potrafią zniszczyć mienie” „walczą między sobą” „wypijają” „są rozróby i awantury” „kończy się mecz” „kończy się mecz lub sytuacja na boisku nie jest po ich myśli”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „wyzywają się na bezbronnych ludziach” „prowokują innych, wszczynają walki” „dewastują obszar i mienie na nim występujące” „drużyna przeciwna strzeli gola” „są pod wpływem alkoholu” „się awanturują i biją” „nasi przegrywają” „rozrabiają, niszczą, biją się”</p>
---------------------------------------	--	---	--	---	---

Strefy kibica i okolice stadionów	<p><i>Miło się patrzy, kiedy kibice...</i></p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „śpiewają tańczą i radują się, żyją tą imprezą (EURO) i to jest dla nich najważniejsze” „potrafią świętować i nie stanowią zagrożenia” „przeciwnych drużyn nie rzucają się sobie do gardeł tylko razem świętują” „się cieszą z wygranego meczu, potrafią przyjąć porażkę” „potrafią się kulturalnie cieszyć, a także akceptować porażkę” „potrafią cieszyć się bez alkoholu i groźnego zachowania” „są weseli, uśmiechają się, śpiewają i się kulturalnie zachowują” „zachowują się jak rodzina, widać w nich pasję i radość”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „cieszą się nawet kiedy ich drużyna przegrywa” „zachowują się kulturalnie” „spokojnie się bawią, cieszą (rozchodzą do domu)” „są kulturalni i nie wszczynają bójek” „są uśmiechnięci, weseli” „zachowują się jak cywilizowani ludzie” „okazują radość z wygranej, są przyjaźni dla wszystkich napotkanych ludzi” „się cieszą ze zwycięstwa i umieją się odpowiednio zachować zarówno przy porażce jak i przy zwycięstwie” Mężczyźni 36-55 lat: „w sposób kulturalny dopingują swoją drużynę” „są weseli i rozbawieni, ale nie agresywni” „zachowują się kulturalnie” „wspólnie śpiewają” „dopingują swoją drużynę” „cieszą się z wygranej, śpiewają” „gratulują sobie dobrego meczu” „piją piwo, śpiewają, podają sobie ręce w geście przyjaźni”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „biją brawo gdy przeciwnik zdobył gola” „różnych klubów wspólnie zasiadają do stołu” „głośno i radośnie kibicują” „świątują” „się dobrze i kulturalnie bawią” „wspierają podnoszą na duchu, dodają energii piłkarzom” „żywo wspierają swoją drużynę (przed, w trakcie i po meczu)” „radośnie fetują ulicami miasta” Mężczyźni 26-35 lat: „przyjaźnią się” „się dobrze bawią” „wspólnie się bawią” „są spokojni” „potrafią się razem bawić, oglądać mecz bez awantur” „dobrze się bawią” „dopingują drużynę nie obrażając przeciwników” „śpiewają, bawią się i cieszą”</p>
-----------------------------------	--	--	---	--	--

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p><i>Miło się patrzy, kiedy kibice...</i></p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „drużyny niemieckiej płaczą po meczu z Polską” „tańczą, skaczą, śpiewają razem z innymi - kiedy można bawić się z innymi” „dopingują swoją drużynę” „są uprzejmi i grzeczni” „różnych drużyn integrują się” „zachowują spokój po meczu” „się bawią” „razem bawią się po meczu” Kobiety 26-35 lat: „z zaangażowaniem i w miłej atmosferze dopingują swojej drużynie, doskonale się przy tym bawiąc” „fajnie się bawią” „śpiewają ale są spokojni, pozytywnie nastawieni do wszystkich (radość)” „jednoczą się i łączą się (dopingują) swoich i w wygranej i w porażce” „Śpiewają i bawią się po meczu” „dobrze się bawią, umieją dopingować swojej drużynie” „podają sobie ręce po meczu <i>wymieniają się koszulkami</i>” „skandują na meczach, identyfikują się ze swoim klubem (czapki, szaliki, lokalny patriotyzm)”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „się cieszą” „wspólnie cieszą się i smucą” „umieją przyjąć przegraną” „tworzą zgraną ekipę” „są spokojni i cieszą się samym faktem imprezy” „razem się bawią” „dwóch drużyn bawią się razem” „potrafią się dogadać między sobą”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „są pełni pozytywnej energii” „cieszą się z wygranego meczu” „potrafią być prawdziwymi kibicami, a nie pseudokibicami” „nie zachowują się agresywnie” „nie są agresywni” „zachowują się jak porządni, normalni ludzie” „się bawią i szczerze cieszą z wygranej i okazują to tłumnie na ulicy” „cieszą się z obejrzanego meczu bez względu na wynik” Mężczyźni 26-35 lat: „bawią się razem pomimo przegranej jednej ze stron, tak jak bawią się kiedy jest remis” „bawią się bez interwencji służb” „potrafią się bawić mimo innych sympatii dla drużyn” „są rozbawieni” „się fajnie bawią” „bawią się bez kłótni” „są zgrani i bawią się bezpiecznie”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „wymieniają się szalikami i są uśmiechnięci” „są grzeczni” „podtrzymują swoją drużynę na duchu” „są zintegrowani” „bawią się, śpiewają, śmieją się” „potrafią się zachować kulturalnie” „się lubią” „kibicują zdrowo, uczciwie bez chwytów <i>poniżej pasa</i>”</p>
---------------------------------------	--	--	--	---	--

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Strefy kibica i okolice stadionów</p>	<p>W zachowaniu kibiców najbardziej irytuje mnie...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „gdy wyzywają kibiców, piłkarzy” „agresja i wandalizm” „agresja i wulgarność” „zbyt długi hałas, krzyki, wulgaryzmy trwające dłużej niż tylko mecz i kilka godzin po jego zakończeniu” „ich słownictwo” „wulgarność” „bezgraniczne prostactwo, pijaństwo, agresja” „brak granic, wulgaryzm”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „niska kultura osobista” „krzyk i wyładowywanie nieprawidłowych emocji” „agresywne zachowanie” „agresja” „złość” „brak wyobraźni i rozumu” „zero odpowiedzialności, alkoholizm, brak szacunku przed policją, brak szacunku do mieszkańców - nie kibiców” „język wulgarny” Mężczyźni 36-55 lat: „pijaństwo” „ich kultura” „agresja i bijatyki” „interpretacja zgrań” „wulgarność” „chamstwo, wulgaryzm” „wulgaryzm” „przeklinanie, hałaśliwość, pijaństwo”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „niezachwiana wiara w to, że ich drużyna jest najlepsza nawet gdy wyniki temu przeczą” „brak odpowiedzialności za swoje czyny” „nietolerancja strony przeciwnej” „głupota” „ślepa wiara w umiejętności swojego klubu” „ich bezmyślność” „wulgarność” „gdy na siłę szukają burdy” Mężczyźni 26-35 lat: „chamstwo i agresja” „wulgaryzm” „wandalizm” „pijana agresja” „pewność siebie i chęć pokazania, że jest się lepszym od przeciwników” „agresja” „agresja” „wulgarność i brutalność”</p>
--	--	--	--	--	---

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>W zachowaniu kibiców najbardziej irytuje mnie...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „głośne trąbienie” „wydzieranie się i chęć zaczepki” „agresywne zachowanie” „alkohol i agresywność” „burdy i akty wandalizmu” „tępa agresja niektórych” „natręctwo pijanych” „wandalizm”</p> <p>Kobiety 26-35 lat: „bezmieślne wandalizm i afiszowanie swoich negatywnych emocji” „agresja” „zaczepianie postronnych ludzi, wandalizm” „zachowują się jak pseudokibice, są agresywni” „gdy są hałaśliwi i wulgarni” „że uważają się za pępki świata” „agresja, wulgaryzmy” „słownictwo”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „nietolerancja” „bezkarność” „rywalizacja” „zbędna agresja” „wulgaryzmy” „przesadzają ze spożywaniem alkoholu” „ich prostactwo i chamstwo”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „robienie zamieszania” „to, że nie potrafią kibicować bez alkoholu” „agresja” „to, że w grupie <i>swoich</i> są pewni siebie i chamscy, a gdy są sami przemykając obok patrząc pod nogi” „alkohol, zaczepki, głupie odzywki” „ich zaczepki, głośne zachowanie i agresja” „śpiewanie klubowych pieśni po meczu i agresja towarzysząca podejściu do przeciwnika” „zaczepianie kobiet” Mężczyźni 26-35 lat: „wulgaryzmy, agresja, napięcie” „lekkomyślność i brak przewidywania konsekwencji” „brawura” „zachowanie” „gdy są burdy” „kłótnia i bójka” „chamstwo”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „wulgarnie i chamskie traktowanie otoczenia (ludzi też), a co za tym idzie awantury” „ich brak tolerancji do kibiców innego zespołu” „wulgaryzm, agresja, wandalizm” „ich chamstwo” „krzyk, agresja” „bicie się na ulicach” „agresja” „chamstwo”</p>
---------------------------------------	--	---	--	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Strefy kibica i okolice stadionów</p>	<p>Uważam, że wobec kibiców powinno się...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „być bardziej stanowczymi” „stosować kary gdy stanowią zagrożenie” „zachowywać pobłażliwie do pewnego stopnia w trakcie trwania danego meczu” „być wyrozumiałym ale też gdy robią rzeczy niekoniecznie dobre (stosować kary)” „wyciągać konsekwencje jeśli nie zachowują się należycie” „zastosować dodatkowe interwencje” „zastosować surowe kary i podjąć radykalne działania” „być tolerancyjnym , ale nie obojętnym na wandalizm”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „być stanowczym, radykalnym i wymagającym” „zaostrzyć kontrolę” „stosować wysokie kary i brak wstępu na mecz” „stosować większe kary i najlepiej pieniądze” „bardziej egzekwować prawo” „zachować ostrożność, a najlepiej unikać” „zastosować specjalne kary - zakaz wejścia na stadion w przypadku wybitnie złego zachowania” „zachować rygor i dyscyplinę” Mężczyźni 36-55 lat: „stosować doraźne sądy grodzkie” „być wyrozumiałym” „nie zachowywać się agresywnie” „zachować środki podwyższonej gotowości” „stosować zasadę jak Kuba Bogu tak Bóg Kubie” „stosować stanowcze kary”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „stosować wysokie kary gdy na to zasługują - i egzekwować.” „obejmować (niektórych) specjalnym nadzorem” „złagodzić kary za złe zachowanie” „stosować lekkie środki nadzoru, a interweniować w sytuacjach niebezpiecznych” „stosować szczególne środki ostrożności” „agresywnych - agresją, całą resztę traktować ulgowo” „zachować szczególną ostrożność” „utrzymać spokój i delikatną wyrozumiałość” Mężczyźni 26-35 lat: „egzekwować wysokie kary za wandalizm i agresję” „być bardziej elastycznym pod względem picia alkoholu przed i po meczu” „być wyrozumiałym, ale wobec awantur zareagować błyskawicznie” „szybko reagować” „wyjść otwarcie” „być bardziej stanowczym oraz konsekwentnym” „być stanowczym i surowym”</p>
--	---	--	---	--	--

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Uważam, że wobec kibiców powinno się...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „być gościnnym” „stosować cały wachlarz możliwości” „być stanowczym, ale nie prowokować” „być wyrozumiałym” „być wyrozumiałym” „stosować profilaktykę” „być wyrozumiałym” Kobiety 26-35 lat: „być wyrozumiałym - to do tych prawdziwych, którzy pozytywnie świętują oraz stanowczych - to dla tych pseudokibiców” „być tolerancyjnym” „sankcjonowanie odpowiednio ich zachowania” „dać im szansę na próbę zjednoczenia” „zachować ostrożność” „zastosować zwiększone siły porządkowe. Należy zdusić w zarodku ewentualne sytuacje niebezpieczne” „być tolerancyjnym i uszanować ich sposób na zabawę”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „być tolerancyjnym” „być tolerancyjnym i nie prowokować w nich agresji” „wymagać odpowiedzialności” „zachowywać tak jak w stosunku do innych” „zastosować możliwie jak najwięcej wszelkich udogodnień” „być tolerancyjnym”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „wprowadzić zdecydowane zasady” „więcej wprowadzić nadzoru” „zastosować radykalne środki bezpieczeństwa wobec pseudokibiców” „stosować ostrzejsze kary, gdy mandat nie wystarczy” „reagować szybko, sprawnie, ostro” „stosować surowe kary za nieodpowiednie zachowanie” „zastosować środki bezpieczeństwa ponieważ nie wszyscy kibice potrafią zachować się w trakcie i po meczu” „stanowczo zachowywać, tzn. wyznaczać większe kary, gdy są niegrzeczni” Mężczyźni 26-35: „wzmocnić nadzór służb porządkowych” „podchodzić z dystansem” „być tolerancyjnych tylko do pewnych granic” „stosować radykalne prawo” „wyciągać różne wnioski” „zachować dystans, ograniczone zaufanie”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „zachowywać się kulturalnie dając im przykład, oczywiście dobry” „zastosować większe kary jeśli na to zasłużą” „stosować należy kary porządkowe” „zachować tolerancję” „zastosować obojętność, zdrowy rozsądek” „zachować tolerancję” „stosować odpowiednie kary i zakazy” „stosować zasadę ograniczonego zaufania :)”</p>
---------------------------------------	---	--	---	--	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Strefy kibica i okolice stadionów</p>	<p><i>Jest mi obojętne, gdy kibice...</i></p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „bawią się i śpiewają. Nie irytuje mnie ich radość” „spotykają się aby uczcić zwycięstwo i nie stanowią zagrożenia” „śpiewają” „świętują i piją póki czują się bezpiecznie” „piją piwo w miejscach do tego wyznaczonych” „śpiewają” „idą na mecz nie robiąc nikomu krzywdy” „piją, śpiewają i robią to w granicach rozsądku”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „zachowują się jak ludzie” „są na meczu” „są na meczu” „głośno śpiewają na meczu” „nie jest mi obojętne, mieszkam w specjalnym miejscu i to mnie dotyczy” „nic mi nie jest obojętne” Mężczyźni 36-55 lat: „przechodzą” „bawią się” „idą do domów” „spokojnie przemieszczają się po mieście” „śpiewają i bawią się w ramach kultury” „bawią się na stadionie”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „podejmują bijatykę między sobą” „hałasują po wygranej własnej drużyny” „zajmują się kibicowaniem” „wyśmiewają własny zespół za kiepską grę i brak zaangażowania” „idą, ale dobrze się bawią” „hałasują dopóki nie kładą się spać” Mężczyźni 26-35 lat: „przeklinają” „siedzą nie zaczepiając spożywają alkohol” „śpiewają po meczu na ulicach” „się biją” „różnych narodowości” „zachowują się przyzwoicie” „są pacyfikowani przez służby porządkowe”</p>
--	---	---	---	--

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Jest mi obojętne, gdy kibice...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „malują twarze w barwy klubowe” „tłuką się między sobą na ustawkach” „chodzą po mieście, manifestują swoją przynależność do klubu” „są głośni” „głośno skandują swoje pieśni” „biją się na ustawkach” „krzyczą na stadionie” „piją” Kobiety 26-35 lat: „wykrzykują i skandują nie robiąc nikomu krzywdy” „piją (póki nie są agresywni), są głośni” „chodzą na mecze” „dobrze się bawią” „przejmują się wygraną swojej drużyny” „afiszują swoją przynależność do zespołu” „zachowują się kulturalnie, bawią się, śpiewają, świętują” „pałają, głośno się zachowują”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „świętują” „śpiewają bawią się” „głośno śpiewają” „głośno śpiewają”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „rozpaczają po przegranym meczu” „oglądają mecze w pubach” „ucierpią podczas interwencji sił porządkowych, oczywiście jeśli ich zachowanie jest bardzo agresywne” „są na stadionie czy poza nim” „chodzą po ulicy i śpiewają, pod warunkiem, że nie są agresywni i wulgarni” „są spokojni” Mężczyźni 26-35 lat: „dobrze się bawią, jeżeli nie mogą bawić się z nimi” „bawią się całą noc i śpiewają, ale nie niszczą mienia” „przyjadą” „się przekrzykują”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „tłuką się między sobą (ustawki) - jeśli nikomu postronnemu nic się nie dzieje” „będą walczyli we własnej grupie” „przechodzą przez ulicę, są w lokalach” „idą na mecz” „bawią się, śpiewają” „zachowują się normalnie” „mają odwołany mecz” „kibicują :)”</p>
---------------------------------------	---	---	--	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Strefy kibica i okolice stadionów</p>	<p>Uważam, że kibice na Euro 2012 będą...</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „ludźmi kulturalnymi. To nie są mecze za 10 czy 15 zł, tutaj wchodzi w grę dużo wyższe koszty, zarówno samego meczu jak i dojazdu i przebywania. Dlatego uważam, że nie można być pesymistami tylko cieszyć się z tego jakie nas wyróżnienie spotkało. Ogólnie uważam, że osoby z naszego dzisiejszego spotkania za bardzo widzą to EURO 2012 w czarnych barwach. Na prawdę uważam, że podczas takich imprez nie ma aż tylu wandalii i pseudokibiców ponieważ potyczki fanów występują głównie między klubami” „dużą grupę ludzi widoczną w naszym mieście” „raczej zachowywać klasę” „bardzo głośno świętować, zachowywać się przy tym, odpowiednio i odpowiedzialnie” „potrafili zachować odpowiedni poziom” „różni” „głośni pijani i trudni do ogarnięcia” „bardziej kulturalni niż Arkowcy i Lechiści”</p>	<p>Kobiety 26-35 lat: „w stanie pokazać, że piłka nożna nie stoczyła się na dno” „potrafili się zachować” „się dobrze bawić” „wielką niewiadomą” „się dobrze bawić” „sprawiać wiele kłopotów” „katastrofą” „będą nadużywali alkoholu i innych używek” Mężczyźni 36-55 lat: „kulturalni i dobrze będą się bawić” „zachowywać się z godnością jak przystało na kibica” „będą jednak porządni” „dość kulturalni” „świetnie się bawić” „spoko” „kulturalni” „bardziej kulturalni niż kibice z meczy ligowych w Polsce”</p>		<p>Mężczyźni 18-25 lat: „będą ludźmi tworzącymi wspaniały klimat tej imprezy” „zawodzą moje oczekiwania” „zachowywać w miarę normalnie” „przytoczeni korkami, cenami i policją” „się dobrze bawić” „dobrze się bawić, ze względu na specyficzny klimat tego miejsca” „tolerancyjni wobec siebie ale nie wobec naszego kraju (brud, wandalizm)” „różni” Mężczyźni 26-35 lat: „świetnie kibicować - bawić się” „się świetnie bawili i na czas wrócą do swych domów” „prawdziwymi kibicami” „niezbyt spokojni” „odpowiednio się zachowywać jeżeli odpowiednio służby podejmą odpowiednie działania” „ok.” „bardzo różnicowani” „europejscy”</p>
--	--	---	---	--	---

Spoza stref kibica i okolic stadionów	<p>Uważam, że kibice na Euro 2012 będą...</p>	<p>Mężczyźni 36-55 lat: „mieli kłopoty z biletami na mecz” „dobrze pilnowani i sami też będą grzeczni” „kulturalni na poziomie” „umieli się zachować i dostosować do reguł na imprezie” „zdyscyplinowani i kulturalni” „spokojniejsi niż na rozgrywkach ligowych” „w miarę spokojni” „ok.”</p> <p>Kobiety 26-35 lat: „różni. Jak to zawsze bywa” „pozytywnie nastawieni” „kulturalniejsi niż nasi” „rozwężni, nie podziela się i wspólnie będą się bawić” „dobrze się bawić” „kolorowi, zaangażowani pełni energii” „w stanie docenić szansę jako organizacja mistrzostw otwiera przed polakami aby zaistnieć wśród innych narodów i pokazać się z dobrej strony” „uśmiechnięci zwariowani i otwarci na ludzi”</p>	<p>Mężczyźni 18-25 lat: „się dobrze bawić” „przede wszystkim porządnymi ludźmi, może jedną drużyną” „mili wobec siebie tzn. innych reprezentacji” „grzeczni. Nie będzie niepotrzebnych nieprzyjemności” „dobrze się bawić” „kulturalnie się zachowują”</p>	<p>Kobiety 18-25 lat: „zachowywać się dobrze” „zachowywać się z rozwagą” „lepiej kontrolowani przed wejściem na stadion” „pić i bić się, wszczynać awantury jak zawsze, może jakiś odsetek będzie się zachowywać kulturalnie (jak ludzie) lecz będzie to mniejszość” „lepsi, pokażą klasę i poprawią zachowanie, nie będą agresywni, uwzględnią innych nie kibiców na stadionie” „często wdawać się w bójki i budzić strach w mieszkańcach miast” „wzbudzać mieszane uczucia warszawiaków” „agresywni”</p> <p>Mężczyźni 26-35 lat: „zgraną drużyną i pokażemy światu jak bawiła się Polska z całym światem w przyjaźni” „się bawić i mile wspominać rozgrywki” „w Warszawie, z całego świata, będą chcieli się całą noc bawić” „się dobrze bawić” „bawić się bez większych burd” „bawić się dobrze”</p>	<p>Kobiety 36-55 lat: „chcieli nam pokazać klasę” „hałaśliwi” „odpowiedzialni za swoje czyny i tolerancyjni” „grzeczniejsi, kulturalni” „w miarę spokojnie się zachowywać” „dobrze się bawić” „super fajni” „liczni”</p>
---------------------------------------	--	--	---	---	---